

“Örgütlenelim, sorunların kaynağına yönelelim!”

Almanya’da Black Lives Mater eylemlerinin durulmaya başladığı günlerde, ırkçılığa ve polis şiddetine karşı Revolutionärer Jugendbund’un inisiyatifiyle Bielefeld ve Bochum kentlerinde görece kitlesel eylemler örgütlendi.

Bielefeld’de aynı zamanda özgün bir örnek olarak Rise Up ismiyle yerel bir mücadele platformu oluştu. Başından beri hareketin içerisinde yer alan bir RJ’li, bu deneyimle ilgili sorularımızı cevapladı...

“Rise Up’daki gençler yürüyüşlerdeki konuşmalarında, ‘Siyasetçilerden sorunu çözmelerini beklemeyeceğiz. Ancak biz bir güç olursak bir şeyler değişebilir’ vurgusunu yapabiliyorlar. Bizim de gençlere çağrımız her zaman ‘Örgütlenelim, sorunların kaynağına yönelelim’ olacaktır.”

s.20

Sosyalist
Siyasal Gazete

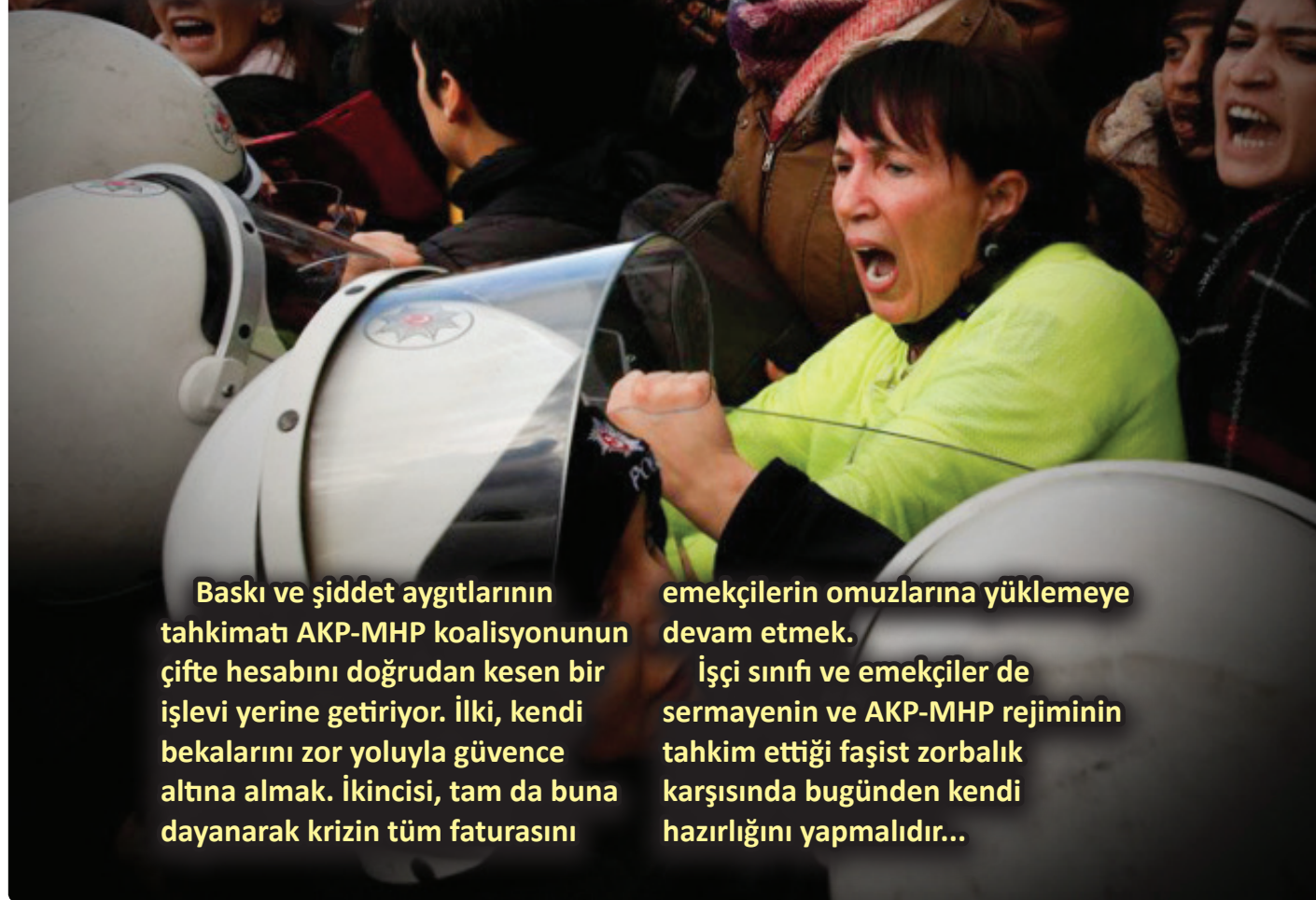
Sayı: 2020 Özel / 11
28 Ağustos 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Kriz derinleştikçe zorbalık tahkim ediliyor

Baskı ve şiddet aygıtlarının tahkimatı AKP-MHP koalisyonunun çifte hesabını doğrudan kesen bir işlevi yerine getiriyor. İlki, kendi bekalarını zor yoluyla güvence altına almak. İkincisi, tam da buna dayanarak krizin tüm faturasını

emekçilerin omuzlarına yüklemeye devam etmek.

İşçi sınıfı ve emekçiler de sermayenin ve AKP-MHP rejiminin tahkim ettiği faşist zorbalık karşısında bugünden kendi hazırlığını yapmalıdır...

1 Eylül’e anlam katmak için kapitalizmi ortadan kaldırmak

Savaşsız dünya temennisi yüce bir ideali dile getirmekle birlikte, ‘barış günü’ ilanından bu yana dünyada savaşsız tek gün bile geçmemiştir.

Fabrikalar salgının merkezi olmaya devam ediyor...

Sarayın Sağlık Bakanlığı gerçeği ne kadar çarpıtsa da, yayınladığı salgın haritasında hasta sayısının sanayi havzalarında yoğunlaştığını gizleyemiyor.

Avrupa işçi sınıfı mücadele silahlarını kuşanmalıdır!

Kısa süreli çalışma sistemi ile ücretlerinin yüzde 60-67’si ödenen işçiler aylardır sefalet içerisinde yaşamaya mahkum ediliyorlar.

Kriz derinleştikçe zorbalık tahkim ediliyor

Gelinen yerde faşist tek adam rejimi şiddet aygıtlarını yeni uygulamalarla güçlendiriyor. Yakın zamanda kurulan bekçi ordusu, yine geçtiğimiz hafta kurulması için adımları atılan “takviye kuvvetler” bunun güncel örnekleri. Bu adımlar sadece günümüz koşullarında toplumu zorbalıkla yönetmek için atılmıyor. Daha önemlisi, yakın gelecekte gelişebilecek olası kitle hareketlerinin bastırılmasına dönük bir hazırlığın yapıldığını da gösteriyor.

Pandemi ile birlikte ağırlaşan ekonomik ve siyasal kriz gerçeği, günümüz Türkiye’sinde toplumsal ve siyasal ortamı belirleyen en temel olgu olarak öne çıkıyor. Buradan hareketle, sermayenin ve AKP-MHP rejiminin attığı her adım, hayata geçirdiği her uygulama ya da toplumu hedef alan her manipülatif hamle, dolaysız olarak yaşanan krizi yönetme amacına hizmet ediyor.

GERİCİ-FAŞİST REJİMİN ÇİFTE HESABI

AKP-MHP koalisyonu, kapitalist sistemin giderek derinleşen açmazları ile kendi gelecekleri arasındaki dolaysız ilişkinin fazlasıyla farkında. Ağırlaşan ekonomik krizin ve buna bağlı olarak büyüyen toplumsal sorunların, siyasi iktidarlara ne gibi sonuçlar yarattığını ve yaratacağını deneyimler üzerinden biliyorlar. Bu nedenle sistemin beka sorununu kendi kaderlerinden bağımsız ele almıyorlar.

Hal böyle olunca, kendi gerici-faşist rejimlerini tahkim etmek adına attıkları her adımı aynı zamanda çok yönlü krizi yönetmenin imkânı olarak değerlendiriyorlar. Bu gerçeklik kendisini, daha çok toplumu sefil çıkarları etrafında mobilize etmeyi amaçlayan Ayasofya çıkışı ya da “Karadeniz’de gaz bulduk” safsataları üzerinden değil, temelde zorbalığı kurumsallaştıran uygulamalarla ortaya koyuyor. Zira, vitrinde öne çıkarılan söylemler artık pek itibar görmüyor ve bu nedenle etkisi kısa sürüyor.

Baskı ve şiddet aygıtlarının tahkimatı AKP-MHP koalisyonunun çifte hesabını doğrudan kesen bir işlevi yerine getiriyor. İlki, kendi bekalarını zor yoluyla güvence altına almak. İkincisi, tam da buna daya-

narak krizin tüm faturasını emekçilerin omuzlarına yüklemeye devam etmek.

ÖNCE BEKÇİ ORDUSU, ŞİMDİ DE “TAKVİYE KUVVETLER”!

15 Temmuz darbe girişiminin ardından faşist tek adam rejimine geçişin önündeki engelleri kaldırmaya girişen Erdoğan yönetimi, rejim krizini aşmakta başarılı olamasa da zorbalığı kurumsallaştırma doğrultusunda bir hayli mesafe katetti. Klasik burjuva hukuk ve yargı sistemini rafa kaldırıldı, toplumsal muhalefet üzerinde terör estirildi, Kürt halkına dönük kirli savaş tırmandırıldı, grevleri yasakladı, vb...

Tüm bunların gerici-faşist rejimin bekası için yapıldığı açık. Fakat bununla birlikte, artan faşist baskı ve zorbalık, krizin işçi sınıfı ve emekçilere fatura edilmesi de önünü düzledi. Türkiye’deki egemen sermaye çevrelerinin özellikle son günlerdeki sessizliğinin gerisinde, bu kirli çıkar ilişkisinin yattığı açık. Zira, AKP-MHP rejiminin tüm bu hoyratlığı son tahlilde sermayenin genel çıkarları ile de örtüşüyor. Çok yönlü kriz derinleştikçe toplumu bir parça olsun rahatlatacak manevralar yapabilme kabiliyetini kaybeden sermaye çevreleri, krizin faturasını emekçilere sopa yoluyla ödetmekten başka bir aracın kalmadığı konusunda rejimle hemfikir görünüyor.

Gelinen yerde faşist tek adam rejimi şiddet aygıtlarını yeni uygulamalarla güçlendiriyor. Yakın zamanda kurulan bekçi ordusu, yine geçtiğimiz hafta kurulması için adımları atılan “takviye kuvvetler” bunun güncel örnekleri. Bu adımlar sadece günümüz koşullarında toplumu

zorbalıkla yönetmek için atılmıyor. Daha önemlisi, yakın gelecekte gelişebilecek olası kitle hareketlerinin bastırılmasına dönük bir hazırlığın yapıldığını da gösteriyor.

Sermaye sınıfı ve AKP-MHP rejimi açık sınıfsal bir tutumla hareket ediyor. Onlar yarının çalkantılı günlerine hazırlanıyorlar. Çünkü, kapitalist sistemin krizinin tüm yükünü bugün için örgütsüz olan emekçilerin omuzlarına yüklemiş bulunuyorlar. Ancak bu durumun ilelebet sürdürülemez olduğunun ve yarın bir dizi toplumsal sonuçları olacağının da farkındalar.

ZOR GÜNLERE ÇOK YÖNLÜ HAZIRLIK!

Tüm bu gerçeklerden hareketle işçi sınıfı ve emekçiler de sermayenin ve AKP-MHP rejiminin tahkim ettiği faşist zorbalık karşısında bugünden kendi hazırlığını yapmalıdır. Söz konusu hazırlığın ise iki ayrı boyutu bulunuyor.

İlki, güncel planda sınıfı ve emekçi kitleleri hedef alan çok yönlü saldırılara karşı vakit kaybetmeksizin yan yana gelmek, harekete geçmek ve mücadeleyi ilmek ilmek örmektir. İkincisi ise yarın gelişebilecek olan çetin sınıf mücadelelerine dönük sağlam devrimci mevziler oluşturmak, bu zemin üzerinde örgütlü hazırlığı hızlandırmaktır.

Eğer bu iki boyutlu sorumluluğun gerekleri yerine getirilemez ise, işçi ve emekçiler giderek daha da ağırlaşacak krizin tüm yükünü döne döne ödemenin yanı sıra, sermaye düzeninin tırmandırdığı faşist baskı ve zorbalığın çok daha ağır sonuçları ile de karşı karşıya kalacaklardır.

1 Eylül'e anlam katmak...

Kapitalizmi ortadan kaldırma mücadelesini güçlendirmekle mümkündür

1 Eylül Dünya Barış Günü, insanlığı Hitler faşizmi belasından kurtaran Sovyetler Birliği'nden miras kaldı. Barış Günü olarak II. emperyalist paylaşım savaşının başladığı güne tekabül eden 1 Eylül'ün seçilmesi, insanlığın benzer yıkımları tekrar yaşamaması temennisinin dile getirilişiydi.

Savaşsız dünya temennisi yüce bir ideali dile getirmekle birlikte, 'barış günü' ilanından bu yana dünyada savaşsız tek gün bile geçmemiştir. Çünkü kapitalizm dünya yüzünden silinmeden bu anlamlı temenninin gerçekleşmesi olası değil. Elbette barışa özlem duymak, savaşsız bir dünyada yaşamak özlemi halen güçlüdür. Ancak bu özlem ne kadar güçlüyse, insanlık da barıştan en az o kadar uzaktır halen.

Kapitalizmin küresel krizi, Covid-19 salgınıyla daha da derinleşti. Bu ise, dünyada zenginliklerden pay alma kavgasını şiddetlendirdi. Emperyalist sistemin jandarması ABD, içine girdiği düşüş sürecini durdurmak için çırpınsa da gidişata etki edemiyor. Düşüş engellenemeyince yükselişteki güçlere hücum etme stratejisi benimseniyor. Yükselen güçler, özellikle Çin ve Rusya karşı hamleler geliştiriyor. Gerilimi tırmandıran bir döngü içine giren taraflar halen askeri çatışmaya girmemek için özen gösteriyorlar. Buna karşı ekonomik, ticari, teknik, diplomatik, siyasi vb. alanlarda cereyan eden çatışmalar sürüyor.

Çıkarları ya da vekilleri çatışsa da esas güçler bundan kaçınıyor. 'Bıçak sırtında' olsa da halen gözetilen bir denge var. Ancak taraflardan hiçbiri bu dengeye güvenerek hareket etmiyor. Silahlanma yarışının pervasızca sürdürülmesi, savaşın bütün taraflar için bir olasılık olduğunu anlatıyor. İmal edilen 'yeni nesil' nükleer başlıklı füzeler, yapay zekanın tüm imkanları kullanılarak geliştirilen birçok silah, emperyalist orduların yıkıcı kapasitesini dramatik bir şekilde arttırıyor. Bu ise, olası bir çatışmanın yaratacağı yıkımı tahmin etmeyi bile zorlaştırıyor.

Silahlanma yarışı ABD, Çin, İngiltere, Rusya, Avustralya, Japonya, Almanya, Fransa gibi emperyalist ligde oynayan devletlerle sınırlı değil. Bunlara ek olarak Hindistan, Pakistan, Türkiye, İsrail, Suudi

Arabistan, İran, Brezilya, Güney Afrika Cumhuriyeti, Mısır, Güney Kore gibi birçok 'ikinci ligdeki' kapitalist devlet de silahlanmaya büyük kaynaklar aktarıyor.

Dünyanın farklı bölgelerinde devam eden irili-ufaklı çatışma ya da savaşlar var. Ortadoğu ise bu gerici çatışmaların, yer yer boğazlaşmaların merkezi durumundadır. Afganistan, Irak, Suriye, Yemen, Libya gibi ülkelerde çatışma ya da savaşlar sürüyor. Bu savaşları kışkırtan emperyalist/siyonist güçler ve bölgedeki suç ortaklarıdır. Oysa ağır yıkımlara varan bedeli halklar ödüyor.

ABD'nin bölgedeki etkisinin zayıflaması, Çin, Rusya, Fransa gibi güçlerin ise oluşan boşluğu henüz yeterince dolduramaması, Türk sermaye devletinin daha saldırgan, daha yayılmacı bir politikaya saplanmasına neden oluyor. Emperyalizme uşaklık baki kalmakla birlikte bölgenin yağmasından büyük bir pay kapma histerisi AKP-MHP rejiminin dış politikasını belirler hale geldi. Ülke ekonomik kriz içinde kıvrılırken, savaş harcamaları günden güne arttırılıyor. Zira, beka sorunu yaşayan rejimin birinci önceliği silahlanmayı arttırmak, savaş aygıtını tahkim etmektir. 'Yeni Osmanlı' yayılmacı hevesler zirvedeyken, rejim ise bekasını

hem içeride hem dışarıda saldırganlığa endekslemiş durumdadır.

AKP-MHP iktidarının Türkiye'si bu haldeyken, adını andığımız 'ikinci lig' kapitalist devletler de benzer politikalar izliyor. Her biri kendi çapında silahlanıyor. Emperyalist güçlerle bağlantılı bir şekilde kendi bölgelerindeki çatışmalarda taraf oluyorlar. Yine de hiçbiri Türk sermaye devleti kadar pervasız, onun kadar saldırgan bir politika izlemiyor.

Hem emperyalistlerin hem bölgesel güçlerin dahil olduğu gerilim alanlarının ilk sırasında yazık ki, Doğu Akdeniz var. Bu alanda keşfedilen doğalgaz yatakları, bölgede yaşayan tüm halklar için bir imkân olabilirdi. Oysa emperyalistler ve bölgedeki devletler halkların bu zenginliğini yağmalamak için kurtlar sofrası kurdular. Bu gidişle gaz halklar için refah kaynağı değil yeni yıkımlar getirecek. Zira Doğu Akdeniz adeta savaş gemisi kaynıyor. Tatbikatın biri bitiyor biri başlıyor. Zenginliklerin halkların gelişimi ve refahı için kullanılacağı sosyalizmde önemli bir imkân olan doğal kaynaklar, kapitalistlerin egemenliğinde şirketler için büyük bir vurgun, halklar içinse büyük yıkımlara dönüşüyor.

Kapitalist emperyalizmin yıkıcılığı

savaşlardan ibaret değil elbette. Doğal dengenin tahrip edilmesi, iklim krizinin derinleştirilmesi, doğal kaynakların yağmalanması, işsizliğin-yoksulluğun yayılması, artan gelir adaletsizliği gibi insanlığı büyük bir felakete doğru sürükleyen başka sorunlar da var.

Kapitalizm koşullarında bu devasa sorunlara çözüm üretilemez. Tersine, egemen sistem bu sorunların kaynağı olduğu gibi, çözümünün önünde de engeldir. Bu sorunlar çözülmeden insanların özlemini duyduğu savaşsız bir dünya kurmak imkansızdır. Savaşların kaynağı olan kapitalizm yıkılana kadar, barış da bir özlem, bir temenni olarak kalacaktır.

Elbette 1 Eylül'de birtakım açıklamalar yapılacak. Bazıları barış gününü kutulayacak. Kulaklara hoş gelen bazı temennilerde bulunanlar olacak. Niyetler ne olursa olsun bunların bir kıymeti harbiyesi yoktur. Bu koşullarda 1 Eylül'e anlama katabilecek olan şey anti-kapitalist/anti-emperyalist mücadelenin geliştirilmesidir. Barışa olan özlemi, bu özleme ulaşmanın yegâne yolu olan kapitalizmi ortadan kaldırma mücadelesini güçlendirmenin vesilesi saymak gerek. En azından gerçekten sınıfsız, sömürsüz, savaşsız bir dünya özlemli olanlar için...

Sermaye iktidarının “gaz zinciri”

AKP şefinin üfürdüğü “müjde balonu” günlerdir ülkenin gündemini meşgul ediyor. Burjuvazi adına yönetenlerin “müjde balonu” şişirmeleri adettendir. Yine de önceki hükümetlerin hiçbiri bu konuda AKP’nin eline su dökemez. Bu rejimin büyük vaatlerde bulunması ama kısa süre sonra kendi vaatlerini unutturması, diğer pek çok kepezelik gibi “sıradan vaka” sayılıyor.

Kapitalist sınıflar adına devleti yönetenlerin döne döne bu rezilliklere başvurmaları tesadüf değil. Çünkü rejimlerinin işçilere, emekçilere sunabileceği olumlu bir şey yok. Pratikte kitlelere ancak sömürü, baskı, işsizlik, sefalet sunabilen rejim, kitleleri oyalamak için büyük yalanlar uydurmak durumunda kalıyor.

Ülkenin bir yerlerinde doğalgaz, petrol ya da değerli bir madenin bulunmasına sık rastlanır. Egemenlerin verdikleri “müjde”lerin çoğu bu tür “keşifler”le ilgilidir. “Yeni keşifler” manşetlere konu edilir. “Uzman” sıfatlı bir takım şahıslar konuyla ilgili “derin analizler” yapar. Aradan birkaç gün geçer, o “büyük buluş”tan söz eden kalmaz. Bulunan “gaz” kısa sürede buharlaşır, her şey kaldığı yerden devam eder.

Gaz keşfetmek, toplumu gazla gazlamak AKP’nin ilk yıllardan bu yana vazgeçemediği “büyük yalanlar” zincirinin esas malzemesidir. AKP şefinin bir “dini seremoni” havasında şişirdiği son “müjde balonu” doğal ki, gazlama zincirinin önceki halkalarına bakmayı zorunlu kıldı. Bu konuda çalışan basın emekçileri “zen-gin” bir liste çıkarmaya muvaffak oldular.

Çıkan listenin uzunluğu çarpıcıdır. Zira 2003’ten bu yana en az 30 kez doğalgaz ya da petrol bulunduğu dair “müjde” vermişler. O kadar çok petrol o kadar çok doğalgaz bulunmuş ki, memleketin gazda boğulmaması büyük bir şans sayılabilir.

“KEŞİFLER” LİSTESİ

İlk doğalgaz keşfi, 9 Eylül 2004’te Akçakoca’da yapılmış. Sermaye rejiminin o tarihte başlayan “keşifler” macerası, AKP şefinin son şişirdiği balonla doruğa çıktı. “Keşifler listesi”nin bir kısmı şöyle sıralanıyor:

Akçakoca’da doğalgazdan sonra petrol umudu (26 Kasım 2006).

Karadeniz doğal gazı devreye girdi (20 Mayıs 2007).

Karadeniz’de petrol ağa takıldı (26 Ağustos 2007)

Sakarya’da doğalgaz bulundu (15 Mayıs 2009).

Yeni doğalgaz rezervi bulundu (17 Haziran 2010).

Bakan Yıldız: Petrol bulduk ama çıkarıyoruz (25 Ağustos 2012)

Karadeniz, petrol ve doğalgazda yeni merkez (10 Mart 2013).

Bakan Dönmez: Akçakoca’da bir doğalgaz keşfi oldu (29 Haziran 2020).

Liste uzayıp gidiyor. Aynı konuda bu kadar çok yalan söylenmesi, yalanın döne döne topluma “umut” diye sunulması, iktidarın ne kadar arsız olduğunu ispatlıyor. Dikkat çekici olan “buluşlar”ın çoğunun seçimlerin hemen öncesinde gerçekleşmiş olmasıdır. Yani hayatın akışının “olağan” olduğu dönemlerde pek buluş olmuyor.

T. Erdoğan’ın müjdesini verdiği “son büyük buluş” da “olağan” koşulların ürünü değil. Tersine, söz konusu “buluş” beka sorunu yaşayan rejimin histerik hallerine ışık tutuyor. Bu rezil seremoni güya rejimi destekleyen kitleyi motive edecek, toplumun en azından bir kesimini ise AKP-MHP rejiminin kuyruğuna

takacaktır.

Cuma namazının ardından dünyaya ilan edilen “büyük buluş” beklenenin aksine pek heyecan yaratamadı. Zira emekçilerin yaşam koşulları, “müjde balonu” ile oynamaya artık elvermiyor. Dolayısıyla kitle desteğini arttırma bağlamındaki beklentinin gerçekleşmesi olası değil.

Öte yandan her “müjde balonu” kirli bir şeyleri örtmenin aracı olarak da kullanılıyor. Toplum oyalanıp dikkatleri farklı yönere çekilirken, hazır bekletilen kirli manevralar da gerçekleştiriliyor. Örneğin bu son büyük balon şişirilirken AKP şefi üç önemli kararnameye imza attı. 1. İstanbul’da doğrudan merkeze bağlı ikinci bir polis teşkilatı kurulması kararı AKP şefi imzaladı. 2. Kariye Müzesi kararı (ikinci Ayasofya vakası) onaylandı. 3. Kişisel verilerin yurt içinde ve dışında başka kurumlara (kişi haberdar edilmeden) kullandırılması kararı resmîyet kazandırıldı.

Görüldüğü gibi iktidarın pazarladığı müjde kepezeliğinin birden fazla hedefi var. Oluşan hayhuy içinde AKP şefi üç kararnamayı imzalamış bile. Bu şaşalı gösterilere rağmen, gazın rejimin ömrüne ömür katması olası görünmüyor.

Saray rejiminin ‘ayrıcalıklılar zümresi’

da olan Kotil, paylaşıma gelen tepkiler sonucunda açıklama yaparak falsoyu düzeltmeye çalıştı. Sade üç kez test yaptırdığını söyleyen Kotil, test yaptırmama sebebinin, “seyahatlerin getirdiği zorunluluklar ve doktorların talebi” olduğunu iddia etti.

Öte yandan Meclis’te de Covid-19 testleri için yüzbinlerce dolar harcayarak satın alınan özel PCR testi cihazı kurulmuş durumda.

“DÜZENLİ TEST YAPTIRANLAR ZÜMRESİ” OLUŞMUŞ

Ölümler burun buruna çalışan işçi ve emekçilere test yaptırtmayan AKP-MHP rejiminin şefleri ile kapitalistler ise “düzenli test” yapıyor. Bu pervasızlığa tepki gösteren Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi Başkanı Sinan

Adıyaman; “Biz özellikle Covid-19’la bir mücadele eden sağlık çalışanlarına haftalık test yapılmasını istedik. Sağlık Bakanlığı bu hayati talebi dahi kabul etmemişken, hastalarla teması olan sağlık çalışanlarına, ‘Semptomunuz varsa gelin, test yapalım’ denirken, bu şekilde düzenli testler yapılması sağlık çalışanlarını hayal kırıklığına uğrattıyor” dedi. Adıyaman ayrıca “Sağlık emekçilerine düzenli test yapılmazken düzenli test yaptıran AKP milletvekili ile Kotil’in ayrıcalığı nedir?” diye sordu.

TTB Merkez Konseyi eski başkanı Raşit Tükel ise “Düzenli test yaptıranlar diye ayrı bir zümre oluştu. Testleri pozitif çıktığında kendilerini ifşa ediyorlar. Temasılılara, risk gruplarına test yok oysa ki. Test yapılma kriterlerinde gizli ajanda var!” diyerek tepkisini dile getirdi.

İŞÇİ VE EMEKÇİLER TEST YAPTIRAMIYOR

Fabrikalarda pozitif vakalar çıkmasına rağmen işçiler hastalık belirtileri görülmediği sürece çalışmak zorunda bırakılıyor. Ayrıca test sonucu pozitif çıkan emekçilerin ailelerine de test yapılmıyor.

Covid-19 bulaşısının en yüksek olduğu sağlık alanında ise ön safta çalışan emekçilere “düzenli” test yapılmıyor. Belirti göstermediği takdirde sağlık emekçileri de testlere ulaşamazken en son Manisa’da gündeme geldiği gibi testleri pozitif çıkan emekçilere “neden pozitifsiniz” soruşturması açılabilir.

Güncel verilere göre hastalanma sayısı en çok fabrikada çalışan işçiler ve sağlık emekçileri arasında görülüyor. Kokuşmuş saray rejimi toplum sağlığı için çalışan emekçilerle hayatın çarklarını döndüren işçilere test yapmazken, bir kene gibi halkın sırtını yapışan “ayrıcalıklı zümre” mensuplarına düzenli test yapıyor.

İşçi ve emekçiler pandeminin ‘insafına’ terk edilip ölümler burun buruna çalıştırılıyor. Risk altında çalıştırılmalarına rağmen ancak hastalık semptomları ortaya çıktığında test yaptırabiliyorlar. Test sonuçları açıklanana kadar da çalışmaya zorlanıyorlar. AKP’li milletvekilleri ve patronlar ise işçi ve emekçilerin ulaşamadığı tüm olanakları pervasızca kullanıyorlar. Öyle ki, son dönemde basına yansıyan bilgiler AKP şeflerinin de dahil olduğu “düzenli test yaptıranlar zümre” olduğunu gözler önüne serdi.

İlk falsoyu bir ayda 8 defa test yaptırdığını açıklayan AKP Hatay Milletvekili Hacı Bayram Türkoğlu yaptı. Tepkilere konu olan bu açıklamanın ardından ortaya çıkan gerçekler, Türkoğlu’nun tek olmadığını gösterdi.

Eski THY Genel Müdürü, Türk Havaçılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) Genel Müdürü Temel Kotil’in de düzenli test yaptıranlar arasında olduğu ortaya çıktı. Kotil, Covid-19 test sonucunun pozitif olduğunu duyururken “düzenli olarak” test yaptırdığını da açıkladı. Karantina-

İşçi ve emekçiye sunulan seçenek: “Ya öl ya öl”

Kapitalist sistem kokuşmuş doğasının gereği olarak ayrıcalıklı bir avuç kapitalistin çıkarlarını ve bekasını güvenceye alabilmek için milyarları sefalet ve ölüme mahkûm eder. Kapitalist sistemin tarih sahnesine çıktığı ilk günden bu yana sürdürdüğü bu karakteristik özelliği, özellikle salgın ve afet gibi olağan üstü durumlarda daha da görünür olur. Zira kapitalizmin bu temel işleyiş süreci, “normal şartlar altında” sistemin bin bir türlü aygıtı ile örtülmeye çalışılır, “aynı gemideyiz” teranelerinin inandırıcı olması için “demokrasi”, “insan hakları” gibi kavramlar bu ikiyüzlü amaç uğruna sistematik olarak kullanılır. Olağanüstü koşullar bu perdenin aralanmasına ve gerçeklerin daha açık bir biçimde görülmesine vesile olur. Bugün, yaşanan da tam olarak budur. Pandemi “kral çıplak” diye bağırılmaktadır.

İŞÇİ VE EMEKÇİLER ÖLÜYOR

Pandemi ile birlikte işçi ve emekçiler ölüme sürülürken kapitalistler kitleleri mahrum bıraktıkları imkanlar ile hayatlarına devam ediyorlar. Pandeminin ilk yayıldığı aylarda satın aldıkları adalarda karantinaya giren milyarlar, zorunlu karantinadan akrabalarını kaçıran bürokratlar işçi ve emekçiler ile aynı gemide olmadıklarını göstermiş oldular. Elbette buna işçilerin sokağa çıkma yasağı ilan edilen günlerde dahi özel izin kağıtları ile çalışmaya zorlandığı günlerde, villalarında poz vererek “hayat eve sığar” kampanyalarına katılanları da eklemek gerekir. Pandeminin ilk aylarında karantinaya girmek, evde kalmak dahi işçi ve emekçilere çok görülmüştür. Alınan önlemlerle kapitalistlerin kasaları korumaya alınmış, “istihdamı koruyoruz” naraları eşliğinde “işten atma yasaklandı” gürültüsü ile kısmi çalışma uygulaması getirilerek işçi ve emekçilerden aylık 1000 lira gibi rakamlarla geçinmeleri istenmiştir. AKP iktidarı işçileri hem koronanın kollarına atmış hem de açlıkla sınamıştır.

“NORMALLEŞME” KİMİN İÇİN?

AKP iktidarı pandeminin ilk aylarındaki göstermelik önlemlerinin ve işçi ve emekçiler için hiçbir şey ifade etmeyen “evde kal” çağrılarının ardından “normalleşme” adımlarını atmaya başladı. Atılan bu “normalleşme” adımlarının

işçi ve emekçiler için anlamı ise “ölmek” oldu. “Normalleşmeye” rağmen yürürlükten kaldırılmayan kısmi çalışma uygulaması gibi örnekler, normalleşmenin kimler için olduğunu gösterdi. Pandeminin faturası ücretsiz izinler, işten atmalar, telafi çalışma uygulamaları ile işçi ve emekçilere kesildi.

Bugünlerde ise “doğalgaz müjdeleri” ile dikkat dağıtan ve dağılmış imajını toparlamaya çalışanlar, Takviye Hazır Kuvvet Müdürlükleri kurarak olası toplumsal kalkışmalara hazırlık yapanlar, koronanın ölümcül etkisinden de sıyrılmaya çalışıyorlar. İşçi ve emekçiler koronavirüs testine ulaşamazken AKP’li bürokratlar, sermayedarlar ve saray dalkavukları “düzenli” test yaptırıyor. Basına yansıyan örnekler üzerinden ortaya çıkan bu durumun istisnai olmadığı ise biliniyor. Kapalı kapılar arkasında işçi ve emekçilerin ölüm fermanını imzalayanlar sınırsız imkânı kendi sağlıkları için kullanmaktan çekinmiyorlar.

BELİRTİ GÖSTERMEYENE TEST YOK

Bilimsel olarak ortaya konulan bir gerçek var ki, hastalık belirti göstermeden de insan bünyesinde barınabiliyor. Ancak Sağlık Bakanlığı’na bağlı hastanelerde yapılan test için öne sürülen şart, koronavirüs belirtilerinin görülmesi. Bu durumun ortaya çıkardığı vahim tablo ile işçi ve emekçiler yüz yüze geliyor. Zira sermayedarlar ve AKP’li bürokratlar düzenli testlere ulaşırken işçi ve emekçiler hastanelerde uzun kuyruklarda test yaptırabilmek için bekliyorlar.

Test sonucu pozitif çıkan işçi ve emekçilerden ise kendi imkanları ile eve git-

meleri, kontrollere yine kendi imkanları ile gelmeleri isteniyor. Basına yansıyan örneklerden de görüldüğü gibi Covid-19 hastaları toplu ulaşımı kullanmak zorunda kalıyor. Bunun yanı sıra Covid-19 testi pozitif çıkan işçi ve emekçilerin aile üyelerine ya da iş arkadaşlarına da test yaptırılmıyor. Kendilerini karantinaya almaları gerektiği ifade ediliyor. Bu duruma test sonuçlarının açıklanmasının günleri bulması da ekleniyor. Test sonucu açıklanana kadar işçiler fabrikalarına ve evlerine geri gönderiliyor. Bu zaman diliminde ise hastalık yayılıyor.

Test sonucu pozitif çıkan işçilerin ya da test yaptırmak için hastaneye giden işçilerin işten atılması haberleri yaygınlaşıyor. Dardanel ve Vestel örneklerinde olduğu gibi pozitif vakalarla iç içe, ölüm ile burun buruna sürdürülen çalışma sistemi ülkenin “normali” haline getirilmeye çalışılıyor.

SAĞLIK EMEKÇİLERİ TEST YAPTIRAMIYOR

Fabrikalardaki ibretlik duruma sağlık emekçilerin içine düştükleri kısa kaç da ekleniyor. Her gün bulaş riski altında ter döken sağlık emekçileri için ne pandeminin başlarında verilen sözler tutuluyor ne de sağlık emekçilerin çalışma koşulları iyileştiriliyor. Tüm bunlara ek olarak düzenli test yapılması gereken sağlık emekçileri kaderlerine terk ediliyor. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Sağlık Bakanlığı’na ilettiği yazı ile sağlık emekçilerinin 5 günde bir rutin olarak test yaptırması gerektiğini bildirdi. Bunun yanı sıra, test sonucu pozitif çıkan

emekçilerin izolasyon altına alınması ve çalışmaya zorlanmaması gerektiği de belirtilirken, çalışan sayısındaki düşüklük sebebiyle emekçilerin sürekli bölüm değiştirmesinin önüne geçilmesi de istendi. Koronavirüsün meslek hastalığı kapsamına alınması taleplerden biri.

Sağlık emekçilerinin canları pahasına ortaya koydukları emeği alkışlarla geçiştirmeye çalışanlar bu taleplere kulaklarını tıkıyorlar. Sağlık emekçileri korona sebebiyle hayatlarını kaybediyorlar. Durumun ciddiyeti ortada iken Covid-19 testi yaptırmıyorlar, yaptırdıklarında ise “neden pozitifsiniz” soruşturması ile karşılaşabiliyorlar.

YA ÖL YA ÖL!

AKP’li bürokratlar ve sermayedarlar Covid-19 testini düzenli olarak yaptırdıklarını söylerken işçi ve emekçilerin karşısına konulan seçenek “ya öl, ya öl” oluyor. Bu düzen işçi ve emekçilere ölümden ya da açlıktan başka bir seçenek sunmamaktadır. En temel haklarını yok saymaktadır. Pandemi, kapitalist sistemin kâr mantığı ile toplum sağlığının bağdaşmadığını bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Turnusol kâğıdı işlevi gören bu süreç, işçi ve emekçilerin yaşamının kapitalistlerin gözünde bir değeri olmadığını göstermiştir. İşçilerin iş cinayetlerine kurban gitmesi “fitratlarında ölüm var” denilerek meşrulaştırılırken, zorluklarla okuyan işçi ve emekçi çocukları “her üniversite okuyan iş bulacak diye bir şey yok” denilerek işsizlikle terbiye edilirken, kapitalist sistemin topluma sağlıklı ve güvenli bir gelecek kurması mümkün değildir.

“Hastalık kontrolden çıkmış bir şekilde yayılıyor”

Normalleşme adımlarının atılması ile birlikte salgının yayılmasında artış yaşanıyor. Alınan göstermelik önlemler salgının kontrol altına alınmasına yetmiyor. Fabrikalarda Covid-19 pozitif sayılarında artış yaşanıyor, okulların açılması konusunda ise ısrar sürüyor. İstanbul Tabip Odası Genel Sekreteri Prof. Dr. Osman Küçükosmanoğlu ile salgın süreci ve sağlık emekçilerinin durumu üzerine konuştuk.

-Koronavirüs salgını yayılmaya devam ediyor. Vaka ve ağır hasta sayısı artıyor. Buna rağmen Sağlık Bakanı başarı hikayeleri yazmaktan geri durmuyor. Şu anda salgınla mücadele kapsamında “yeni normal” olarak adlandırılan durumu toplum sağlığı açısından değerlendirebilir misiniz?

Mart Nisan aylarında en yüksek hasta ve ölüm sayılarına ulaştıktan sonra toplumda ‘vaka sayılarının azaldığı’ bildirilerek Haziran başında, bizim ‘yeniden açılma süreci’ dediğimiz, Sağlık Bakanlığı’nın ve iktidarın ‘normalleşme’ diye adlandırdığı bir süreç yaşadık. Bu dönemde daha önce alınan tedbirler çok hızlı bir şekilde gevşetildi, AVM’ler açıldı, restoranlar açıldı, ibadethaneler açıldı, toplu taşıma açıldı. Ekonomik kaygılarla turizm ve üretim bahane edilerek insanların toplu bir arada bulunması adeta normalleşti. Buna bağlı olarak da hasta sayılarında hızlı bir artış söz konusu. Hastalığın başında Sağlık Bakanı’nın da ağzından kaçırıldığı gibi, Türkiye’nin Wuhan’ı İstanbul’dan Anadolu’nun dört bir yanına insanlar gittiler ve oralarda hastalık hızla yayılmaya başladı. Şu an sadece İstanbul değil Türkiye’nin dört bir yanında hastalık yayılıyor. Biz arkadaşlarımızdan, hasta yataklarının dolduğunu, yoğun bakımlarda yer bulmanın zorlaştığını duyuyoruz.

Bunun dışında verilerin şeffaf olarak açıklanmadığını, aslında açıklanan rakamlar dışında daha fazla hasta olduğunu ve insanların ağır hasta dışında hastanede yatırılmayarak ‘kendinizi izole edin’ denerek eve gönderildiğini, üstelik bu insanların çalışmak zorunda olduğunu veya toplu taşıma kullanmak zorunda olduğunu, bunun da hastalığı yaydığını biliyoruz. Şu anda hastalık kontrolden çıkmış bir şekilde yayılıyor. Görülme sıklığı ve kayıplar artıyor.

- Koronavirüs testi pozitif çıkıp da hastalığı ağır geçmeyenler, evde izole edilmeye gönderildi. Bunun yanı sıra test uygulaması koronavirüs çıkan kişilerin temas kurduğu herkese yapılmadı. Bir kesim bürokrat ya da sermayedar ise onlarca kez test yaptırıldığını açıklıyor. Hastalığın tespiti ve uygulamalarında yanlışlıklara dair ne söylemek istersiniz?

Herkes test yapılamıyor. Temaslılara test yapılmasında büyük zorluklar var. Onun dışında günlük 90 binlere ulaştığı söylenen test sayısının büyük çoğunluğu sizin dediğiniz gibi mükerrer testlerden oluşuyor. Özellikle saraya çalışanlarının, milletvekillerinin, bürokratların defalarca bu testleri yaptırdığını ancak hastalık şüphesiyle hastaneye gidenlere bu testlerin güçlükle yapıldığını, bazen hiç yapılmadığını görüyoruz. Bu da hastaların gerçek rakamlardan çok daha fazla olduğunu gösteriyor.

Bir de özellikle alınan bir karar ile son bir aydır sadece ağız zatürresi olan hastalar hastaneye yatırılıyor onun dışındaki hastalara ‘evinize gidin kendinizi izole edin’ diyorlar. Ama bu hastalar evlerine toplu taşımayla gidiyorlar, ilaçlara ulaşmada zorluk çekiyorlar. Çoğunluğun evlerinde kendilerini izole edebilecek bir odası bile yok. Dolayısıyla ailede bir kişinin hasta olması, tüm ailenin hasta olmasına neden oluyor. Bu da hastalığın kontrolden çıkmasında önemli bir neden, yani açıklanan test sayıları gerçekçi olmaktan çok uzak. Bunların büyük çoğunluğu yurtdışı çıkışları daha önceden yapılan testlerin tekrarları, bir de “önem-

li kişilere” yapılan tekrarlayan testlerden oluşan sayılardır.

- Hastanelerdeki yoğunluk ile birlikte sağlık emekçilerinin ruhsal ve fiziksel açıdan “tükendiğini” biliyoruz. Öte yandan, koronavirüs tespit edilen sağlık emekçileri meslek hastalığı kapsamında değerlendirilmiyor. Bu süreci sağlık emekçileri açısından değerlendirebilir misiniz?

Salgının ilk günlerinde toplumda bir duyarlılık oluştu veya oluşturuldu. Sağlık emekçileri balkonlardan alkışlandı. Arkasından sağlık emekçilerinin maddi ve manevi olarak destekleneceği, ücretlerinin iyileştirileceği sözleri verildi. Ancak sağlık emekçileri bunun gerçek olmadığını gördüler. Pandemi döneminde adil olmayan ücretler ödendi, bir kısım sağlık emekçisi hiçbir ek ödeme almadı. Bunun dışında, hasta olduklarında gerekli desteği göremediler. Özellikle salgının ilk haftalarında koruyucu malzeme eksikliği de mevcuttu. Süre uzadıkça enfekte olan sağlık çalışanı sayısı arttı. Bunun karşılığında da gördükleri maddi manevi destek eksikliği bir tükenmişlik durumuna neden oldu. Sağlık emekçileri, bunu çeşitli defalar hastane önlerinde açıklamalar yaparak dile getiriyorlar. Tabip odaları da açıklamalar yaptı. Biz geçen hafta İTO olarak bir açıklama yaptık. Sağlık emekçileri gerçekten tükeniyor. Çok yakın arkadaşlarımızı kaybettik. 30’a yakın hekim, 60’a yakın toplam sağlık emekçisi bu dönemde yaşamını yitirdi. Çok daha fazla sayıda sağlık emekçisi hastalandı, ailesinden uzak kaldı. Bunlar gerçekten tükenmişliğe neden

olan durumlardır. Bir de şöyle bir durum var. Örneğin şimdi aile hekimi bir arkadaşımız hasta olduğunda ücreti kesiliyor, değil ek ödeme mevcut aldığı ücrette bir kesinti oluyor. Bu bile büyük bir haksızlık ve sağlık emekçilerini üzen, yıpratıcı bir durum. Birçok ilde sağlık emekçisi istifa veya emeklilik yoluyla görevini bırakıyor veya yurtdışına gitmek istiyor. Çok sayıda talep ve örnek var.

-Türk Tabipleri Birliği geçtiğimiz günlerde 16 madde açıkladı. Sağlık emekçileri açısından koronavirüs sürecinde talepleriniz nelerdir?

Bizim taleplerimiz öncelikle sağlık emekçilerinin koruyucu malzeme eksikliğinin giderilmesi ve sık test yapılması. Tüm sağlık emekçilerine belli aralarla düzenli olarak test yapılması, hasta olan kişilerin hastaneye yatışlarında kolaylık sağlanması, tedavilerinin bir an önce yapılması.

Bunun dışında bu kişilerin meslek hastalığı veya iş kazası kapsamında tazminatlarının ödenmesi ve manevi olarak desteklenmesi. Onun dışında biz zaten temel olarak performans dayalı ödeme şekline karşıyız. Tüm sağlık emekçilerinin herhangi bir ayırım yapılmadan temel ücretlerinin iyileştirilmesi ve çalışma koşullarının güvenli hale getirilmesini talep ediyoruz.

-Aşı tartışmaları devam ediyor. DSÖ’nün ve ülkelerin açıklamaları birer siyasi malzeme olarak da kullanılıyor. İstanbul Tabip Odası olarak bu konuyu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aşı hastalıklarının önlenmesinde çok önemli bir silah. İnsanlık tarihi boyunca bir çok hastalığın kökünü aşıyla kuruttuk ya da başarı sağladık. Çiçek, kızamık, çocuk felci, kuş palazı... Bunlar aşıyla önlenmiş ya da büyük ölçüde ortadan kaldırılmış hastalıklardır. Ancak şu anda koronavirüs yeni bir mutasyonla ortaya çıkmış ve insandan insana bulaşma özelliği kazanmış bir virüs. Buna karşı aşı çalışmaları dünya çapında devam ediyor. Biz bunları izliyoruz. Şu anda kullanıma hazır bir aşı bulunamadı, ancak çalışmalar devam ediyor.

Tabi aşının bulunmasını bir yarış, ülkeler arası rekabet, patronların ya da sermayedarların ele geçirip daha ileriye

gidip bu aşığı pazarlaması bundan para kazanması olarak değil, insanlığın mücadelesi olarak görüyoruz. İnsanlığın hastalığa karşı mücadelesi olarak görüyoruz ve aşının bulunması bizim elimizi güçlendirecek önemli bir mücadele aracı olacaktır.

-Okulların açılması ile ilgili MEB'in bir ısrarı var. Sadece öğrencileri değil bütün bir toplumu ilgilendiren bu gündem hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tabi ki okulların uzun süre kapalı olması sosyal açıdan önemli bir sorun. Okul ve eğitim toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir parçası. Bu konuda tedbirlerin alınarak okulların eğitimini sürdürmesini öncelikle amaçlıyoruz, ancak kontrol altına alınamamış bir salgın ortamında hastalığın daha da yayılması, risk grubunu artırması açısından kontrolsüz bir açılma, bizim önerebileceğimiz bir şey değil.

Hastalığın kontrol altına alınması için tek araç da okulların kapatılması değil. Bunun dışında toplu taşıma araçlarındaki yoğunluğu görüyoruz. Ayasofya meselesinde gördüğümüz gibi ibadethanelerin açılmasını görüyoruz veya toplu etkinliklerde bunu görüyoruz. Salgının yayıldığı ortam olarak sadece okulları görmek doğru değil. Ancak okullar hiçbir tedbir alınmadan veya salgının en yüksek düzeyindeyken hiçbir şey yokmuş gibi eğitime devam etmek söz konusu olamaz. Tedbirler alınarak da eğitimin sürdürülmesi gerekiyor. Şu anki anlayış ise bunu destekleyen bir anlayış değil.

-Salgının Türkiye'de görüldüğü andan itibaren üretim alanlarında çalışma neredeyse aralıksız devam etti. Şimdi ise fabrikalarda koronavirüs vakaları hızla artıyor. Dardanel fabrikasında kapalı devre üretim adı altında saldırılar hayata geçirilmeye çalışıldı. Üretim birimlerinde salgına dair alınması gereken önlemler nelerdir?

İşyeri hekimleri aracılığı ile bu olayı takip ediyoruz. İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanı bizim içinde olduğumuz ve tarafı olduğumuz bir alandır. Dardanel ve Vestel fabrikası bizim bildiğimiz örnekler. Bunların dışında çok sayıda fabrikada üretimi devam edildi.

Gerçekten patronların kar hırsıyla bu şekilde çalışmaya devam edilmesi, ücret kesintileri, zorunlu izin, işten çıkarma gibi saldırılar bir arada uygulanıyor. Bu da patronların karlarını koruma amacıyla, kar hırsıyla işçilerin sağlığını dikkate almadan, üretimi sürdürmesine bir örnek. Bunun anlaşılması gerekiyor. İşçiler arasında birçok hasta var. Manisa'da Vestel, Çanakkale'de Dardanel basına da yansıdı ama bu çok yaygın bir politika. Sadece bu iki örnekle sınırlı değil.

Pandemide eğitim: Her şey kâr için!

İnsanlığın üstüne bir kabus gibi çöken koronavirüs salgını devam ediyor. Tüm dünyada "normalleşme" adımları salgının yayılma hızını arttırdı ve insan sağlığı açısından tehlikenin boyutunu büyüttü.

Vaka sayılarındaki artışlara rağmen, hayat olağan şekilde sürüyor. Zira sermaye iktidarı için pandemi kısıtlamaları döneminde olduğu gibi, "normalleşme" döneminde de aslozan, ekonominin çarklarının dönmesidir. Bir avuç asalağın çıkarlarının ön planda olduğu kapitalist sistemde, ekonomi sarsılmasın diye toplum yıkıma uğrattılıyor. Tıpkı halihazırda süren koronavirüs salgınında olduğu gibi... Salgının topluma dayattığı "yeni dönemde" sorunu sadece bireyin kendi sorumluluğuna indirgemek, vaka artışlarının insanların salgın karşısındaki "rehaveti" yüzünden yaşandığını açıklamak safsatadan başka bir şey değildir.

Pandemiyle birlikte toplumu döneme uygun şekilde yeniden organize etmek gerekmektedir. Fakat toplumun ihtiyaçları yerine sermayenin ihtiyaçlarının ön planda tutulduğu kapitalist sistemde bunu beklemek nafiledir. Salgın başladığından beri dünyada ve ülkemizde yaşananlar, şimdiye kadar kontrol altında tutulması gereken salgının daha çok yayılmasına neden oldu.

Topluma virüsle birlikte yaşamayı öğrenmeyi telkin eden AKP iktidarı, yaşanan sorunlar karşısında işçi ve emekçileri yalnız bırakmıştır. Bu süreçte açlık ve ölüm ikilemi ile karşı karşıya kalan işçi ve emekçiler, yaşamlarını sürdürebilmek için virüsün kol gezdiği ortamlarda ekmek kavgası veriyorlar. Bu koşullarda işçi ve emekçilerin yaşadığı sorunların en önemlilerinden biri de çocuklarının eğitimleri konusundaki belirsizliklerdir.

Salgının başından itibaren üretimin dışında yer alan çocukları ve gençleri eve hapsederek önlem aldığını yutturmaya çalışan AKP iktidarı, bu süreçte özellikle işçi ve emekçi çocuklarının eğitim hakkını gasp etmiştir. Kapitalist sistemde eğitim olanakları eşit düzeyde paylaşılmadığı içindir ki bu süreçte emekçi çocukları adeta kaderlerine terk edildiler. AKP iktidarının pandemi döneminde yaptığı tek şey, uzaktan eğitim adı altında sadece görüntüyü kurtarmak olmuştur.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından yüz yüze eğitimin ağustos sonunda başlayacağı duyurusu üzerine toplumda büyük bir tedirginlik yaşanmıştı. Halihazırda mevcut okulların kapasitesi zaten ihtiyacı karşılamıyor. Şimdi bir de koronavirüs salgını var. Çocukların kalabalık okullarda nasıl eğitim alacakları sorusu ailelerdeki kaygıları ister istemez büyütüyor. Dahası, çocuklar üzerinden ailelerinin ve bütün bir toplumun sağlığı da tehdit altındadır. Çünkü aylardır süren pandemi döneminde örgün eğitimin yapılabilmesi için herhangi bir hazırlık yapılmadığı gibi, eğitim-öğretim kurumlarında gerekli altyapı sorunları da çözülmedi. Örgün eğitim yakın zamana kadar belirsiz bir tarihe ertelenirken, son olarak okulların 21 Eylül'de açılacağı açıklaması yapıldı. Son yapılan açıklamalarda vakalarda görülen hızlı artış nedeniyle okulların kademeli açılacağı ifade edildi.

Pandemi sürecinde eğitim sistemi ne yönelik önerilerde bulunan ve yakın zamanda okullar açıldığı takdirde tehlikenin boyutunu ifade eden eğitimciler ve bilim insanlarına kulak tıkayan AKP iktidarının asıl niyeti, özel okulların yasadıkları tıkanmaya çözüm bulmaktır.

Kendisi de özel okul sahibi olan Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un işi, özel okul patronlarının taleplerine yanıt üretmek olmuştur. Bakan, bir an önce özel okullarda kayıt işlemlerinin başlaması ve pandemiden kaynaklı tekrar okullar kapansa dahi özel okulların kasalarına para girmesini sağlama çabası içerisine girmiştir.

Ayrıca gözlerini para hırsı bürümüş AKP şefi Erdoğan, bu süreçte "öğretmenlerin bedava maaş almaları"ndan çok rahatsız olmuştur. Bu yüzden olsa gerek ki hiç ilgilerinin olmadığı bir takım projelere öğretmenler de çağrılmakta ve gereksiz bir şekilde meşgul edilmektedirler.

Görüleceği üzere, toplum sağlığı bu kadar tehlikeye kayan ve atılan her adım vaka artışına sebebiyet verirken yüz yüze eğitime geçilmesi ısrarının arkasında yine kâr ve rant yatmaktadır. Dertleri gerçekten çocukların eğitimi olsaydı, uzaktan eğitim esnasında işçi ve emekçi çocuklarına imkan sağlanır, hiç kimse mağdur olmazdı. Türkiye'de yaşanan YKS ve LGS sürecinde çocukların ve gençlerin sınava girme tarihini turizm sektörünün ihtiyaçları üzerinden ayarlayan AKP-MHP rejiminin, paralı eğitimin sağladığı rantı göz ardı etmesi mümkün değildir. Sermaye iktidarı açısından özel okulların kasalarının dolmasının garanti edilmesi, devlet okullarında "ihtiyaçlar" adı altında para toplanması, okul servislerinin oluşturduğu rantın paylaşımı, kursların ve etüt merkezlerinin kasalarının dolması vb. daha önceliklidir. Dolayısıyla bu çarkların dönmesi için okulların açılması gerektirmektedir.

N. KAYA

Fabrikalar salgının merkezi olmaya devam ediyor...

Artı değer sömürüsü mü, işçilerin sağlığı mı?

Türkiye’de koronavirüs salgını yayılmaya devam ediyor. Saklanan, gizlenen, test yapılmayarak kayda alınmayanlara rağmen, her gün açıklanan veriler tablonun tekrar Nisan-Mayıs aylarına geri döndüğünü gösteriyor. Hastalıktaki artışların çoğu fabrikalarda, işletmelerde, emekçilerin toplu çalıştığı mekanlarda görülüyor.

Saraydan beslenen sermaye medyası hasta sayısındaki dramatik artıştan halkı sorumlu tutuyor. Sahiller, parklar, düğün salonları gibi yerler ekranlarda gösterilerek insanların “maske, mesafe ve hijyen” kurallarına uymadığını döne döne tekrarlıyorlar. Ancak virüsün en hızlı yayıldığı fabrikalardan söz etmiyorlar.

Öte yandan küresel çapta bir salgının bireysel önlemlerle değil, toplumsal önlemlerle azaltılabileceği, bu noktada iktidara birinci dereceden sorumluk düştüğü kimse için bir sır değil. Gerçekleri tersyüz eden saray medyasının sefil yayın çizgisi hem AKP-MHP rejimini koruma kaygısı hem işçileri ölüme sürükleyen vahşi kapitalist üretim koşullarını örtme telaşından kaynaklanıyor. Rejim ve onun borazanlığını yapan medya yok saysa da salgının merkezinin yoğun çalışma temposuyla üretimin devam ettiği fabrikalar olduğu sık sık gündeme geliyor.

Sömürü vahşetinin ibretlik örneklerinden biri Dardanel Ton fabrikasında yaşananlardır. Hastalanan işçiler olmasına rağmen üretime ara vermek yerine, AKP-MHP iktidarının onayıyla işçileri toplu bir şekilde fabrikaya kapatıldılar. Kadrolu, geçici, taşeron toplamda 17 bin civarında işçinin çalıştığı Vestel’de ise salgın hızla yayılmakta ve hayatını kaybeden işçiler olmasına rağmen üretim aynı tempoda sürdürülmektedir.

Tekstil sektöründe önemli bir yer tutan Antep’teki fabrikalarda hastalanan işçi sayısı hızla artmaktadır. Ankara’da gurbetçi inşaat işçilerinde virüs tespit edilmiş, karantinaya alınan işçiler virüs olmayan işçilerle aynı odada tutularak virüsü yaymaya zorlanmıştır. Zonguldak’ta 155 işçinin çalıştığı tekstil fabrikasında 43 işçinin testi pozitif çıkmıştır. Kırklareli’nde bir fabrikada belirti gösteren 70 işçiye test yapılmış ancak test sonuçları gizlenmiştir. Kar-el Demir Çelik, BMC, Arçelik, Toyotetsu, Zonguldak TTK, İstikbal,

Yataş, Mitaş, Astor vb... örnekler saymakla bitmez.

Sarayın Sağlık Bakanlığı gerçeği ne kadar çarpıtsa da, yayınladığı salgın haritasında hasta sayısının sanayi havzalarında yoğunlaştığını gizleyemiyor. Üstelik bu durum sınırlı sayıda işçiye test yapılmasına rağmen böyledir. Türkiye’de milyonlarca işçinin bir araya gelmek durumunda bırakıldığı fabrikalar salgının merkezi olmaya devam ediyor. Sadece sermayenin ihtiyaçlarını ve saraylarda sürdürdükleri şatafatlı yaşamı düşünen AKP-MHP iktidarının şefleri hastalanan işçi sayısını düşük göstermek için kirli oyunlar çeviriyor. Üretim alanlarında ya test yapmayarak durumu gizlemeye çalışıyor ya da valilikler aracılığıyla çalışma yaşamında yeni olan “kapalı devre çalışma sistemini” uyguluyor. Bu yeni çalışma rejiminde testi pozitif çıkan da çıkmayan da karantina da tutuluyor, ancak bunun yeri üretim alanları olacak ve böylece “ekonominin/ sömürünün çarkları” dönmeye devam edecek.

Pandemi işçileri ölümlerle burun buruna getirmekle kalmamış, gelirlerinin düşmesi sonucu açlık ve yoksulluk çeken yeni milyonlar da yaratmıştır. Açıklanan raporlara bakıldığında pandeminin ilk 5 ayında gelir kaybı yaşayan en az 6.2 milyon emekçi varken, hesabında 1 milyon TL olanlara 32 bin yeni kişi eklendi. Yani pandemi aylarında gelir dağılımı uçurumu derinleşmeye devam etmiştir. Artık

asgari ücreti bile alamayan milyonlarca işçi vardır. İşsizlik rakamları Türkiye tarihinde görülmemiş bir düzeye ulaşarak 17 milyonlara dayanmıştır.

Sermaye sınıfı, AKP-MHP rejiminin tam desteğini de alarak salgınla oluşan kriz ortamını kendi lehine kullanmak için elinden geleni yapıyor. Daha az işçi ile aynı üretimi çıkarmak, “ücretsiz izini” işçilere karşı sopa gibi kullanmak, işsizlik sigortası fonunu yağmalamak vb... Sermayenin demir yumruğu olan rejim ise ekonominin çarklarının dönmesi, yani kapitalistlerin ihtiyaçlarına göre hareket etmeye devam ediyor. Ücretsiz izin, kısa çalışma ödemesi 1 yıl uzatıldı. Esnek ve güvencesiz çalışmanın adımları yasalaştırıldı. Sanayi kentlerinde (Tekirdağ, Kocaeli) işçilerin olası eylemlerinin önüne geçebilmek için eylem yasakları getirildi vb...

İşçilerle yapılan araştırmalarda sınıfın nasıl bir cendere içinde kaldığı anlaşılıyor. İÜ İktisat Fakültesi Araştırma Merkezi’nin (İKAM) yaptığı araştırmaya göre işçilerin %92’sinin ücret dışında bir geliri bulunmuyor. %42’si işsiz kalma endişesiyle çalışmaya devam ediyor. Yine aynı araştırmada hastalık taşıma kaygısına rağmen işsiz kalma korkusunun ağır bastığı ve işçilerin işsiz kalmamak koşuluyla her şartı kabul etmeye hazır oldukları belirtiliyor. İşçilerin sağlığı sermaye devleti tarafından pervasızca hiçe sayılıyor. İşsizlikle, açlıkla tehdit ederek çalışmaya

zorluyor. Sosyal medyada işçilerin hastalandığı fabrikalarla ilgili haberlerinin altına aynı fabrikadan işçilerin, haberleri yalanlaması da işte bu sebeptendir.

Fabrikalarda salgının durdurulması öncelikle işçilerin sağlığını temel alan bir önlemler zinciri ile mümkün olabilir. Salgın çıkan fabrikada üretimin kısmi ya da komple durdurulması şarttır. Hava ile bulaş riski dikkate alınarak, üretim alanlarında işçi sayılarının azaltılması ve çalışma saatlerinin düşürülmesi gerekiyor. İşçilere düzenli ve yaygın test yapılmalıdır.

Önlemler çoğaltılabilir ya da fabrikaların özgünlüğüne göre düzenlenebilir. Bu önlemler ancak işçi sınıfının örgütlü mücadelesi ile alınırlabilir. Bugün görebildiğimiz ise işçilerin örgütsüz ve dağıntı tablosundan yararlanarak sadece yemekhanede çapraz oturma, girişte ateş ölçümü gibi göstermelik önlemlerdir.

İşçiler bu ağır çalışma ve yaşam koşullarından kurtulmak istiyorsa sermaye ve onun demir yumruğu AKP-MHP iktidarına karşı yukarıda belirttiğimiz temel talepleri “sınıfa karşı sınıf” bakışı ekseninde ele alarak mücadeleyi yükseltmelidir. Bunun gerçekleşmesi için de sınıf bilincinin ve örgütlülüğün geliştirilmesi gerekmektedir. Sınıf bilinci ise, işçilerin bu sorunlara karşı vereceği mücadele içinde daha da gelişecektir. O yüzden fabrikalarda öncü mücadeleci işçilere büyük sorumluluklar düşüyor.

Kapitalistler işçinin alınteri ve kanıyla büyüyor

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Haziran ayında yayınladığı 2019 yılı Türkiye'nin ilk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinin devamı geçtiğimiz hafta yayınladı. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2019 başlığıyla yayınlanan listeye İSO'nun 2019 yılının 1000 büyük sanayi kuruluşu listesi tamamlanmış oldu. Listede Uğur Konfeksiyon, Vestel, Star Rafineri, Tüpraş, Yazaki, Bosch gibi isimler de yer alıyor.

İKİNCİ 500 LİSTESİNDEKİ ŞİRKETLERİN İHRACATI %9,4 ARTTI

Yayınlanan listelerle birlikte asgari ücretin açlık sınırının altında olduğu koşullarda şirketlerin sürekli büyüme eğrisi de göze çarptı. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2019 listesindeki şirketlerin ihracatı, bir önceki yıla göre yüzde 2,4 artarak 73,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu 500 firmanın 463'ünün ihracat gerçekleştirdiği ve Türkiye sanayi ihracatı içerisinde %42'lik paya sahip oldukları anlaşıldı. Ayrıca geçen yılki ilk 500'ün Ar-Ge harcamaları, yüzde 150'den fazla artarak 3,8 milyar liradan 9,7 milyar liraya yükseldi. 2019 yılının ikinci 500 listesindeki şirketlerin ise ihracatını yüzde 9,4 artırdığı görülüyor.

İkinci 500 listesinde 4 kamu kuruluşu ile 496 özel şirket yer alıyor. Listede İstanbul'dan 149, İzmir'den 40, Manisa'dan 13, Denizli'den 8, Ankara'dan 24, Kocaeli'nden 37, Antep'ten 35, Konya'dan 10, Kayseri'den 13, Adana'dan 10, Çerkezköy'den 28 şirket yer alıyor. Doğu, Güneydoğu ve İç Anadolu'nun 21 kentinden ise hiçbir firma listede yer alamadı.

TAYSAD: 88 ÜYE İLE 96,5 MİLYAR LİRALIK ÜRETİM SATIŞ HACMİ

Listenin yayınlanmasının ardından ticaret odaları ve dernekleri "kendi başarılarını" haberleştirerek reklamlarını yapmaya başladılar. Ticaret odaları kendi faaliyet alanı olan illerde kaç şirketin listeye girdiğini duyururken, "övgü yarışı"na belediye başkanları da dahil oldu.

Taşıt Araçları Tedarik Sanayicileri Derneği (TAYSAD), reklam yarışında başı çekenlerden... Zira TAYSAD, listede en çok üyeye sahip olan kuruluş. 2019 yılının ilk 1000 büyük sanayi kuruluşu listesine 88 üye ile giren TAYSAD, üyelerinin toplam-

da 96,5 milyar liralık üretim-satış hacmine sahip olduğunu ve bu hacim ile listelerden 11,6'lık pay aldıklarını duyurdu.

TAYSAD üyesi 40 şirketin 2005 yılında Kocaeli-Gebze'de kurduğu ve her geçen yıl daha da büyüyen Otomotiv Yan Sanayi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nden (TOSB) ise, ilk 500 listesinde 9 şirket, ilk 1000 listesinde ise 14 şirket yer aldı. TOSB, halen otomotiv parça sanayicilerinin faaliyet gösterdiği tek 'ihtisas organize sanayi bölgesi' kabul ediliyor.

TOSB-TAYSAD SERMAYE İÇİN CENNET, İŞÇİYE CEHENNEM

Listelerde yer alan şirketlerin büyüme "başarılarının" arkasında ise işçilerin kanı ve emek-gücünün vahşi sömürsü var. Organize sanayi bölgeleri sermaye için cennet olurken işçiler için cehennem dönüyor. Zira kapitalistlerin 'cenneti' ile işçilerin 'cehennemi' her zaman bir madalyonun iki yüzü gibidir. Biri olmadan diğeri de olamaz.

TOSB, fabrika adı verilmeden basına yansımış onlarca iş cinayetinin gerçekleştiği bir yer. Listede yer olan Autoliv Cankor Otomotiv Emniyet Sistemleri ile Kanca El Aletleri Dövme Çelik fabrikaları iş cinayetleri gerçekleşen yerlerden ikisidir. Listede yer bulan Farplas Otomotiv işçi kıyımı ile bilinirken, pandemiye fırsatı çevirerek işçiler üzerindeki iş yükünü,

dolayısıyla sömürünün yoğunluğunu arttırmıştır. Ayrıca organize sanayi bölgelerinde hüküm süren hukuksuzlukların yaygın olduğu bu alanda pek çok işçi direnişi ve eylem de gerçekleşti. Direnişleri tetikleyen sebepler TOSB'da süregiden insanlık dışı çalışma koşulları ile işçilere köle muamelesinin reva görülmesidir. Ancak yazık ki, bu direnişler tek tek işletmelerin ötesine taşamamıştır.

Diğer TAYSAD üyeleri gibi TOSB'da konumlanmış kapitalistler de işçilerin sefaleti üzerinden zenginliklerine zenginlik katıyor. Bunların başında, pandemiye fırsata çevirerek işçilerin ölümleri pahasına üretimi devam ettiren Vestel de bulunuyor. Bu listede sömürü ve baskının ayyuka çıktığı, işçilerin buna karşı

direndiği Yazaki Otomotiv ve yine Manisa'da Vestel'in ardından hastalanan işçi sayısının en yüksek olduğu ve halen üretime devam eden Standart Profil, Asil Çelik, Bosch, Borusan Mannesmann gibi işçi haklarının gaspı ile gündemden düşmeyen fabrikalar da bulunuyor.

Kapitalistlerin bu pervasızlığı, yazık ki bu işletmelerde çalışan işçilerin bilinç, örgütlenme ve eylem konusundaki yetersizliklerinden güç alıyor. Vahşi sömürü sayesinde büyüyerek ilk 500'lere yerleşen şirketler, arsızca bununla övünüyorlar. Bu şirketleri büyüten işçilerin karşılığı ödenmeyen emek-gücüdür. İşçi sınıfı bilinçlenip, örgütlenip mücadele etmedikçe ne haklarını arayabilir, ne insanca çalışma koşullarına kavuşabilir ne de bu asalak kapitalistleri dize getirebilir.

Novares'te grev kararı asıldı

Gebze TAYSAD'da bulunan Novares fabrikasında süren TİS süreci grev aşamasına geldi.

Arabulucu aşamasında da anlaşma sağlanamadığı için fabrikaya grev kararı asıldı. Grev tarihi ise 22 Eylül olarak belirlendi.

Novares'teki TİS süreci, pandemiye de etkisiyle uzamıştı. Salgını bahane ederek sendikal hakları donduran

sermaye hükümetinin çıkarmış olduğu yasalar da süreci etkilemiş oldu.

Novares patronunun TİS görüşmelerinin başında işçilerin kazanılmış haklarını hedef alan saldırıları karşısında işçiler eylemler gerçekleştirmişti. Şimdi ise arabulucuda anlaşma sağlanamadığı için grev kararı asıldı ve grev tarihi 22 Eylül olarak açıklandı.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

Sınıftan haberler

KAR-EL'DE KORONAVİRÜS VAKALARI ARTIYOR

Aliağa Demir Çelik havzasında kurulu olan Kar-El fabrikasında, geçen Cuma günü bir işçide koronavirus tespit edilmiş ve 14 gün evde karantinaya alınmıştı.

Geride kalan günler içerisinde Kar-El Demir Çelik'te başka işçilerde de koronavirus tespit edildi. Ege İşçi Birliği'ne (EİB) mesaj gönderen işçiler, patronun virüs tespit edilen 2 işçi dışında hiçbir önlem almadığını, yemeklerin çok kötü olduğunu ve mesaiye kaldıklarını belirttiler. Kar-El işçileri ayrıca, önlem olarak sadece fabrika giriş çıkışında ateş ölçümü yapıldığı, servislere binerken ateş ölçümü yapılarak maske verildiği ve servislerin yarı yarıya indirildiği bilgisini EİB ile paylaştı.

EİB'in bu bilgileri haberleştirerek sayfasında paylaşmasının ardından işçiler, Kar-El yönetiminin fabrika içinde gün içinde 2-3 kez toplantı yaptığını söyledi. Yönetimin koronavirus ile ilgili bilgileri kimlerin verdiğini araştırmaya giriştiğini belirten işçiler, yönetimin herkesten çalışırken maskeni takmasını istediğini söyledi.

Koronavirüs çıkan işçilerden birinin hala çalışmaya devam ettiğini söyleyen işçiler, salgın karşısında hiçbir önlem alınmadığını, fabrikada herkese test yapılmadığını, daha önce temasta olan herkesin çalışmaya devam ettiğini ve virüsün diğer işçilere bulaşma ihtimalinin yüksek olduğunu belirttiler. Bu durumdan korktuklarını söyleyen işçiler, çalışma koşullarının ağır olduğunu belirterek, patronun bilgileri kimin yolladığını araştırmak yerine sorumluluğunu yerine getirip herkese ücretli izin vermesi gerektiğini ifade ettiler. Bütün işçilere ve virüs çıkan işçilerin ailelerine de test yapılması gerektiğini söyleyen işçiler, karantina süresi boyunca fabrikada üretime ara verilmeli dediler.

Salgın Kar-El'de yayılmaya devam ederken, işçiler baskı ile kendilerinin korunulmaya çalışıldığını da ifade ettiler.

KIZIL BAYRAK / İZMİR

CARGILL İŞÇİLERİ ASSAN GIDA ÖNÜNDE

Tek Gıda-İş Sendikası üyesi Cargill işçileri 2 buçuk yılı aşkındır işe geri dönmek

için direniyorlar. Pandemiden kaynaklı ara verilen direniş 17 Ağustos itibari ile İstanbul'a taşındı. 14 işçinin direnişi İstanbul Ataşehir'de bulunan Cargill Genel Merkezi önünde devam ediyor.

Direnen işçiler Cargill'in tedarikçi şirketlerinin genel müdürlükleri önünde eylemlerine başladı. İstanbul Etiler'de bulunan Assan Gıda önünde açıklama yapan işçiler eylemde Cargill işçileri olarak direnişlerinin 860. günü olduğunu ifade ederek yaşadıkları süreci aktardılar. Sendikalaştıktan sonra işten atma saldırısı ile karşılaştıklarını belirten işçiler Cargill'e seslenerek "Sizler asla dürüst davranmıyorsunuz! Çünkü işten çıkartılan arkadaşlarımız sizlere yıllarca emek veren, hatta sizin performanslarınızı beğenerek ödül verdiğiniz arkadaşlarımızdık. Biz şunu çok iyi biliyoruz ki! İşten çıkarttığınız bu arkadaşlarımız sendikal örgütlenmede öncü arkadaşlarımızdık. Sizin tek derdiniz: Sendikal örgütlenmeyi ENGEL-LEMEK!" dediler.

Mücadeleye devam edeceklerini belirten işçiler Assan Gıda Cargill'in önemli müşteri olduklarını belirterek şunları ifade ettiler:

"Bağlı bulunduğumuz Uluslararası Gıda İşçileri Federasyonu IUF'in önderliğinde, artarak devam eden maddi ve manevi destekleri ile Yurt dışında yine bağlı olduğumuz örgütler ve sendikamızı

za bağlı örgütlü yapımızın artan desteği ile de Yurt içinde yaptığınız tüm hukuksuzlukları daha güçlü bir şekilde anlatmaya devam edeceğiz.

Bununla da yetinmeyip, 1 Ekim 2019 tarihi itibari ile İstanbul Ataşehir'de bulunan Cargill Genel Müdürlüğü önünde yaptığımız eylemi, sizin müşterileriniz olan ve sendikamızın örgütlü olduğu Pamir Gıda, Dr. Oetker, Coca Cola, Pepsi-Co, Eti, Mondelez ve Nestle gibi büyük işletmeler ile örgütlü olmadığımız diğer müşterilerinizin genel müdürlükleri önüne taşıyacağız. Bugün bu kapsamda Burger King'in en büyük tedarikçilerinden bir tanesi olan "Assan Gıda" Genel Müdürlüğü önündeyiz."

Cargill işçileri Burger King önünde eylemler gerçekleştireceklerini, haftaya Coca Cola önünde olacaklarını açıkladılar. Bunun yanı sıra Cargill işçileri hazırladıkları mektupları Assan Gıda'ya ilettiler.

Eylem boyunca "Direne, direne kazanacağız" sloganları atıldı.

Eyleme İşçi Dayanışma Derneği, UMUT SEN, İnşaat İşçileri Sendikası, Tüm Otel ve Turizm İşçileri Sendikası, İşçiyiz Biz Koordinasyonu, Devrimci Gençlik Birliği, Devrimci İşçi Partisi, Emekçi Hareket Partisi, Partizan, Sol Parti, Toplumsal Özgürlük Partisi destek verdi.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

FARPLAS İŞÇİNİN ALİTERİYLE BÜYÜYOR

Gebze'de bulunan Farplas fabrikasında son dönemde artan baskı ve tehditler nedeniyle işçilerin iş yükü artıyor.

Farplas işçilerinin gazetemize verdiği bilgiye göre, pandemi sürecinden bu yana Farplas patronu her fırsatı değerlendiriyor.

Farplas'ta kime dokunsanız bin ah işitirsiniz. Sadece T1'de değil, T2 ve T3 de dahil, Farplas'a ait her fabrikada sömürü ve hukuksuzluk dayatılıyor. Geçen hafta işçiler aynı gün içinde vardiyalar arasına yasal süre koymadan çalıştırıldı. Bu hafta ise birçok işçi ücretlerinden kesintiler olduğunu bizlere bildirdi. Bunu soran bazı işçiler İnsan Kaynakları tarafından dalga geçer gibi cevaplandırılıyor.

İşçilerin emeğini sömürdükleri yetmiyor gibi diğer yandan aşağılıyorlar. Ellerinide işsizlik sopası ve pandemi bahanesi bütün yük işçilere kesiliyor. Ayrıca bu süreçte Kısa Çalışma Ödeneğine başvuran Farplas patronu, çalıştırdığı işçilerin ücretini de işçi fonlarından karşılamış oldu. Adeta Farplas'ta işçiler çalışıyor, kendi maaşlarını bile kendileri ödüyor. Karşılığında ise ellerine baskı ve tehdit dışında bir şey geçmiyor.

İşçi sınıf hareketinin devrimci tarihinden bir sayfa:

Sungurlar Fabrika Direnişi 45 yaşında!

Emek-sermaye çelişkisinin yarattığı sınıf kavgası Türkiye’de köklü bir ‘işgal, grev, direniş’ geleneği yaratmıştır.

1950’lerden itibaren hızlanan kapitalist gelişmeye paralel olarak modern işçi sınıfı da hem nicel hem de nitel yönden büyük bir ilerleme kaydeder. Bu süreçte işçi sınıfı mücadele sahnesindeki yerini almaya, hak ve özgürlüklerini kazanmak için geliştirdiği mücadele içinde bilinç, örgütlenme, eylem biçimlerini de yaratmaya başladı. Saraçhane mitingiyle başlayan 1960’lı yıllarda Kozlu ve Kavel gibi militan direnişler, işçi sınıfının haklarını fiili-meşru mücadele ile söküp alma kararlılığını ortaya koymuştur. Bu mücadelede sınıf bilinci gelişmiş, bu ise direnişleri niteliksel açıdan güçlendirmiştir.

Haliç kıyısında Alibeyköy’de kurulu olan Sungurlar Isı Sanayi (Büyük Kazan) ile Demir Döküm Genel Makine Sanayi (Küçük Kazan) fabrikaları 15-16 Haziran direnişinde ve 1970-80 yılları arasındaki sınıf mücadelesinde önemli bir yer tutar. Haliçteki fabrikalar ve bunların etrafını saran işçi mahalleleri, Türkiye burjuvazisinin azgın sömürüsü ve baskılarına karşı biriken öfkenin dışa vurduğu işçi sınıfının direniş mevzilerine dönüşürler. Bu atmosferde Haliç kıyısındaki fabrikalarda çalışan işçiler kapitalist kar hırsı ile dayatılan sefalet ve kölece çalışma koşullarına karşı geliştirdikleri mücadele pratiği ile o dönemki sınıf hareketinin militan bir bölüğü olarak öne çıktılar.

Türkiye kapitalizmi, ortaya çıktığı andan itibaren işçi sınıfının mücadele azmini kırmak için her türlü fiziki-ideolojik zor aygıtını kullanmıştır. İşçi sınıfı bu nedenle mücadele tarihi boyunca bu milliyetçi-gerici, sınıf düşmanı burjuva ablukayı kırmak zorunda kalmıştır. Böylece Türkiye işçi sınıfı grev ve sendikal örgütlenme hakkı başta olmak üzere tüm ekonomik-sosyal haklarını militan, üretimde tuttuğu stratejik konumuna dayanan bir mücadele hattı ile kazanmıştır.

‘70’Lİ YILLARDA BİR DİRENİŞ MEVZİİ: SUGURLAR KAZAN FABRİKASI

Sungurlar Kazan Fabrikası bu mücadelede söz, yetki karar hakkının işçilerde olduğu taban örgütlenmesine dayanan işgal ve direniş geleneği ile sınıf mücadelesi tarihimize önemli yer tutar. Sungurlar işçileri 15-16 Haziran direnişinin 3-4

ay öncesinde işçi sınıfının on yıldır temel hakları için verdiği mücadelenin bir sembolü haline dönüşen DİSK’e üye olmak için dişe diş bir mücadele içindeydiler. 600 işçi insanlık dışı çalışma koşullarına karşı mücadeleye ihanetçi Çelik-İş’ten istifa edip Maden-İş’e üye olarak başladılar. Ancak Sungurlar patronunun saldırıları bu tutum karşısında daha da şiddetlenir. Bunun üzerine işçiler taleplerini kazana kadar 52 saat süren bir fabrika işgali gerçekleştirirler. Bölgedeki Demir Döküm, Rabak, Elektrometal ve Estaş fabrikalarında çalışan işçiler de fabrika önüne gelerek direnişle güçlü bir dayanışma içine girerler.

Dolayısıyla işçi sınıfının büyük bedeller pahasına ulaşabildiği kazanımlarına saldırmak için sermaye iktidarının DİSK’i tasfiye etme girişimleri sürecinde Sungurlar Kazan Fabrikası işçileri de Haliçteki diğer fabrikalardaki işçilerle birlikte direnişin ön saflarında yerlerini alırlar. Sungurlar Kazan işçileri DİSK yönetiminin 15-16 Haziran Direnişi’ndeki sınıf uzlaşmacı tutumuna ve sıkıyönetime rağmen günlerce direnen fabrikalar arasındaydı. Bundan dolayı direniş sonrasında işten atma saldırısından da etkilenmişlerdi.

’71 askeri darbesi ile tekeli burjuvazinin uluslararası sermaye ile bütünleşme süreci, devrimci nitelik kazanan işçi sınıfı hareketini kontrol altına almak için baskı ve zor aygıtlarını tahkim etti. Ülkenin sömürü cenneti haline getirilebilmesi için işçi sınıfının mücadele dinamiklerinin ortadan kaldırılması şarttı. İşsizliğin ve yoksulluğun arttığı, emperyalizmle kölece ilişkilerin derinleştiği, demokratik hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alındığı bir süreçte tekeli burjuvazi faşist MC

hükümeti (AP-MHP-MSP koalisyonu) ile toplumsal muhalefeti kontrol altına almayı hedeflemişti. Faşist zor aygıtları ile işçi direnişlerine azgınca saldırdılar. İşçi sınıfına ve devrimci harekete topyekün bir savaş açtılar. Servislerde, işyerlerinde silahlı saldırılar düzenleyerek öncü işçilerin üzerine eli kanlı çetelerini saldırdılar. Sungurlar fabrikasının patronu Sunguroğlu da işçi sınıfına karşı suç işleyen gangsterlerden biri olarak öne çıkıyordu. Bu politika çerçevesinde metal iş kolundaki sınıf hareketi kapitalist üretimde tuttuğu stratejik yer nedeniyle özel olarak hedef alınıyordu. Bu iş kolundaki direniş dinamikleri sermaye iktidarının kokulu rüyasıydı.

Sungurlar Kazan Fabrikası işçileri 1975 yılında patron sendikası Cevahir-İş’e üye olmaya zorlandılar. Küçük kazan fabrikasında baskılar arttı ve 5 Ağustos’ta direniş patlak verdi. Saldırıya geçen patron 3 öncü işçiyi işten attı. 120 işçinin de atacağı söylentileri yayılırken direniş 11 Ağustos’ta Sungurlar fabrikasına sıçradı. Direniş komitesinin aldığı kararla işçiler fabrikayı işgal ederler. 14 gün süren fabrika işgali, jandarmanın sabaha karşı yaptığı baskınla son bulur. Devrimci bir önderlikten yoksun işçiler sermayenin kolluk kuvvetlerinin saldırısına uyurken yakalanırlar. İşçiler önce sahte vaatlerle fabrikanın dışına çıkartılır, ardından Alibeyköy sokaklarında jandarmanın saldırısına uğrarlar.

Ancak direnişin kaderini, o dönem Haliç bölgesinde devrimci bir nitelik kazanan sınıf hareketi belirler. Bölgedeki fabrikalarda çalışan işçilerin dayanışması ile direniş fabrika dışında açılan çadırla sürdürülür. Patronun direniş komitesini

tanımaması ve işçileri tazminatsız işten atmak istemesi ve grev kırıcıların jandarma koruması altında çalıştırılması direnişçilerin öfkesini patlama noktasına getirir. Fabrika önünde barikatlar kurulur ve grev kırıcıların içeri girmesine engel olmak için harekete geçilir. Ancak bunun yeterli olmadığını fark eden işçiler, bir süre sonra çadır direnişini sonlandırdılar. 150 sungurlar işçisi kendisini jandarma araçları ve servislerle birlikte fabrika içine kapatarak fabrikayı işgal eder.

‘ÖLMEK VAR DÖNMEK YOK!’

Sungurlar işçileri ve sınıf dayanışması için ayağa kalkan işçiler bu haykırıyla direndiler. Bölgedeki Maden-İş üyesi işçiler ve Alibeyköy’deki işçi ve emekçiler yolları barikatla kapatırlar. Sungurlar patronu ile bölgede fabrikası olan diğer kapitalistler direnişin sarsıcı-militan-yaygın seyri karşısında geri adım atmak zorunda kalırlar. İşçilerin sendikal ve ekonomik-sosyal talepleri kabul edilir. (Patron sendikası fabrikadan kovuldu. İşçi servisi olarak kullanılan kamyonun yerine otobüs kullanılması talebi kabul edildi. Yılda 2 olan ikramiye sayısı 3’e çıkarıldı.)

Sungurlar direnişi, görkemli 15-16 Haziran’ı yaratan Türkiye işçi sınıfının eylem kapasitesi ve gücünü gösteren örneklerden biridir. Sungurlar direnişi işçi sınıfının devrimci mücadele tarihine adını ‘işgal, grev, direniş’ çizgisi ile kızıl harflerle yazdırmıştır.

Bugün de krizin ve salgının faturasını ödememenin yolu Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinden öğrenmekten, Sungurları örnek almaktan, sınıfa karşı sınıf mücadelesini büyütmekten, devrimci bir sınıf hareketi yaratmaktan geçiyor.

Barış s

1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle, proletaryanın büyük önderi Lenin'in "barış sorunu" üzerine kaleme aldığı makalesini okurlarımızla paylaşıyoruz.

Sosyalistler için önce (immediate) bir hareket programı olarak barış sorunu ve onunla ilişkili olarak barış koşulları sorunu, evrensel bir ilgi görüyor. Sorunu, alışlagelen küçük-burjuva ulusal görüş açısından değil, ama gerçekten proleterce ve enternasyonalist açıdan ortaya koyma çabalarından ötürü Berner Tagwacht'a şükran borçluyuz. n° 73'te ("Friedenssehnsucht"), barışı arzu eden Alman sosyal-demokratların, Junker hükümetinin siyasetiyle ilişkiyi kesmelerine (sich lossagen) ait başyazı notu mükemmeldi. Yoldaş A. P.'nin, barış sorununu küçük-burjuva görüş açısından çözümlmek için boşu boşuna uğraşan "aciz laf cambazlarının (sayfa 191) kendini beğenmiş davranışları"na (Wichtigtuerei machtloser Schönredner) yönelttiği saldırı da (n° 73 ve 75) mükemmeldi.

Bu sorunun sosyalistler tarafından nasıl sunulması gerektiğini görelim. Barış sloganı, ya belli barış koşullarıyla ilişkili olarak ya da herhangi bir koşulla ilişkisi olmaksızın, belli bir tür barış için değil, ama genel olarak barış için (Frieden ohne weilers) savaşım olarak öne sürülebilir. İkinci durumda, açıkça görüldüğü gibi, slogan yalnızca sosyalist olmamakla kalmıyor, aynı zamanda içerik ve anlamdan da tüm olarak yoksun bulunuyor. İnsanların çoğu, kesinlikle, genel olarak barıştan yanadır; Kitchener, Joffre, Hindenburg ve Kanlı Nikola da bunlar arasındadır, çünkü her biri savaşın sona ermesini istiyor. Ama güçlük şurada ki, her birinin öne sürdüğü barış koşulları, emperyalist (yani öteki halkları ezici ve yağmalayıcı) ve "kendi" ulusunun yararına olan koşullar. Birbirine karşıt olan iki sınıfı, iki siyasal çizgiyi, en farklı şeyleri "birleştirici" bir formül yardımıyla uzlaştırma amacını güden değil, ama yığınların, propaganda ve uyarma yoluyla, sosyalizmle kapitalizm (emperyalizm) arasındaki kapatılmaz farklılığı görebilmelerini sağlayacak sloganlar ortaya atılmaktadır.

Sözü sürdürelim: Başka başka ül-

kelerin sosyalistleri, belli barış esasları üzerinde birleştirilebilirler mi? Eğer bu olursa, sözkonusu esaslar, kuşkusuz, bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasını ve her türlü "toprak ilhakı"nın, yani kendi kaderini tayin hakkını ihlal edici girişimlerin reddini de içermelidir. Ne var ki, eğer kendi kaderini tayin hakkını yalnızca bazı uluslar için kabul ederseniz, o zaman belli bazı ulusların ayrıcalıklarını savunuyorsunuz, yani siz bir ulusalcı ve emperyalistsiniz, sosyalist değilsiniz, demektir. Yok eğer bu hak bütün uluslar için tanınıyorsa, o zaman örneğin yalnızca Belçika'yla yetinemezsiniz; hem Avrupa'daki (Britanya'da İrlandalılar, Nice'de İtalyanlar, Almanya'da Danimarkalılar, Rusya nüfusunun yüzde 57'si, vb.) hem Avrupa'nın dışındaki ulusları, yani bütün sömürgele-ri, bütün ezilen halkları dikkate almanız gerekir. Yoldaş A. P. onları bize çok iyi anımsatmıştır. Britanya, Fransa ve Almanya'nın toplam nüfusu yüz elli milyon kadardır. Oysa onların baskı altında tut-

tuğu sömürgelerdeki toplam nüfus (sayfa 192) dört yüz milyonun üzerindedir. Emperyalist savaşın, yani kapitalistlerin çıkarı için girişilen savaşın özü, savaşın salt yeni ulusları ezme, sömürgeleri keşip-biçip yeme amacıyla yürütülüyor olmasında değil, ama onun yanısıra, dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan halkları ezen ileri uluslarca girilmiş bir savaş olmasındadır.

Belçika'ya el konmasını haklı bulan ya da bu duruma rıza gösteren Alman sosyal-demokratlar, sosyal-demokrat değildirler, gerçekte emperyalist ve ulusalcıdır; çünkü Alman burjuvazisinin (ve bir ölçüde Alman işçilerin) Belçikalıları, Alsaslıları, Danimarkalıları, Polonyalıları, Afrikalı zencileri, vb. ezme "hakkını" savunmaktadırlar. Bunlar sosyalist değil, ama başka ulusları soymasına yardım ettikleri Alman burjuvazisinin hizmetkarıdır. Yalnızca Belçika'nın özgürlüğe kavuşturulmasını ve zararının karşılanmasını isteyen Belçikalı sosyalistler de, gerçekte, 15 milyonluk Kongo nüfusunu

yağmalamayı sürdürecektir ve başka ülkelerde üstünlük ve ayrıcalıklar sağlayacak olan Belçika burjuvazisinin isteğini savunuyorlar. Belçika burjuvazisinin başka ülkelerdeki yatırımları üç milyar frank dolayındadır. Her türlü hile ve düzenbazlığa başvurarak, bu yatırımların sağladığı kârı güven altına almak, "yiğit Belçika"nın gerçek "ulusal çıkarı"dır. Bu, Rusya, Britanya, Fransa ve Japonya için daha da doğrudur.

Bu açıklamalardan çıkan sonuç şudur ki, eğer ulusların özgürlüğü isteği, belli bazı ülkelerin emperyalizmini ve ulusalcılığını perdelemek için kullanılan sahte bir istek olmayacaksa, o zaman bu istek bütün halkları, bütün sömürgeleri kapsamalıdır. Ne var ki, bütün ileri ülkelerde bir dizi devrimlerin eşliğinde olmadıkça, böyle bir istek anlamsızdır. Ayrıca başarılı bir sosyalist devrim yapılmadıkça bu istek gerçekleştirilemez.

Bu sözler, gittikçe büyüyen halk yığınlarından gelen barış isteğine sosyalistler ilgisiz kalmalı anlamına mı yorulmalı-

sorunu

V. İ. Lenin

dır? Asla! İşçilerin, sınıf bilinci taşıyan öncüsünün sloganları başka bir şeydir, yığınların kendiliğinden oluşan istekleri tamamen ayrı bir şey. Barış özlemi, “özgürlük” savaşı gibi, “ata topraklarının savunulması” gibi burjuva yalanlarına ve kapitalist sınıfın, halk kalabalığının aklını çelmek için uydurduğu benzer yalanlara karşı duyulan düş kırıklığının (sayfa 193) başlamakta olduğunu ortaya koyan çok önemli belirtilerden biridir. Sosyalistler bu belirtiyeye çok dikkat etmelidirler. Yığınların barış arzusundan yararlanmak için her çaba gösterilmelidir. Peki, bu arzudan nasıl yararlanılacak? Barış sloganını kabullenmek ve yinelemek, “aciz [ve daha kötüsü çoğu zaman ikiyüzlü] laf cambazlarının kendini beğenmiş davranışları”nı teşvik edebilir; şimdiki hükümetlerin, bugünkü efendi sınıfların -bir devrimler dizisiyle derslerini “almaksızın” (ya da tasfiye edilmeksizin)- demok-rasi ve işçi sınıfı açısından doyurucu bir barış yapabilecek güçte oldukları boş hayaliyle halkı aldatabilir. Hiçbir şey, böyle bir aldatmadan daha tehlikeli değildir. Hiçbir şey işçileri bundan daha fazla aldatamaz; hiçbir şey, işçilere, kapitalizmle sosyalizm arasında derin çelişkiler olmadığı yollu yanlış inancı bundan daha fazla aşırıyamaz; kapitalist köleliği hiçbir şey, bu aldatmadan daha iyi süsleyip-püsleyemez. Hayır! Biz barış arzusunu, halkın barıştan beklediği yararın bir dizi devrimlere başvurmaksızın elde edilemeyeceğini yığınlara anlatmak için kullanmalıyız.

Savaşların sona erdirilmesi, uluslar arasında barış, yağmaya ve zora son verilmesi -bütün bunlar bizim idealimiz; ama bu ideal, doğrudan ve ivedi bir devrim çağrısının eşliği olmazsa, burjuva safsatıcıların yığınları ayartmasına yarar. Böyle bir propaganda için ortam hazır; böyle bir propaganda için insanın gereksindiği tek şey, devrimci çalışmayı hem doğrudan doğruya (hatta ilgili makamlara bilgi aktarmaya varıncaya dek), hem dolaylı olarak önlemeye çalışan oportünistlerle, burjuvazinin dostlarıyla ilişkisini kesmektir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganı, kapitalizmin emperyalist aşılmasıyla ilgili olarak da öne sürülmelidir. Biz, statükodan yana değiliz, büyük sa-

vaşlarda bir kenarda durmak gibi dar kafalıca bir ütopya da inanmıyoruz. Biz, emperyalizme, yani kapitalizme karşı devrimci bir savaşımdan yanayız. Emperyalizm, sömürgeleri yeniden bölüşmek ve uyguladıkları baskıyı arttırmak için başka ulusları ezen ulusların savaşımını içerir. Bugün, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sorununun, ezen ulusların sosyalistlerinin tutumuna bağlı olması, bundan ötürüdür. Ezen ulusun (İngiltere, Fransa, Almanya, Japonya, Rusya, Amerika Birleşik Devletleri, vb.) sosyalisti ezilen ulusların kendi (sayfa 194) kaderlerini tayin hakkını tanımıyor ve o hak uğruna savaşıyorsa, gerçekte o bir sosyalist değil, bir şovenisttir.

Emperyalizme karşı içtenlikli ve tutarlı bir savaşımı, ulusal soruna (bugün) dar kafalıca değil, proleterce bir yaklaşımı ancak bu görüş sağlayabilir. Ulusların, ne türden olursa olsun baskı altında tutulmasıyla savaşıma ilkesinin tutarlı biçimde uygulanmasını ancak bu görüş sağlayabilir. Bu görüş, ezen ulusların proletaryasıyla ezilen ulusların proletaryası arasındaki güvensizliği ortadan kaldırır; kapitalizm altında, genel olarak bütün küçük devletler için özgürlük türünden dar kafalıca bir ütopya olarak farklı olarak, sosyalist devrim (yani tam ulusal eşitlik için başarılabilecek tek rejim) için birleşik enternasyonal savaşımı hazırlar.

Bizim partimizin, yani merkez yö-

netim kurulu çevresinde toplanan Rus sosyal-demokratların benimsediği görüş budur. Proletaryaya, “başka ulusları ezen hiçbir ulusun özgür olamayacağı”nı öğretirken, Marx’ın benimsediği görüş de buydu. Marx, İrlanda’nın Britanya’dan ayrılmasını, bu düşünceyle istemişti. Bunu, yalnızca İrlandalı işçilerin değil, özellikle Britanyalı işçilerin özgürlük hareketinin yararına görüyordu.

Eğer Britanya sosyalistleri, İrlanda’nın ayrılma hakkını yüce saymaz ve tanımazlarsa, Fransızlar İtalyan Nice’i için, Almanlar Alsace-Lorraine, Danimarka Schleswig’i ve Polonya için, Ruslar Polonya, Finlandiya, Ukrayna, vb. için ve Polonyalılar Ukrayna için aynı şeyi yapmazlarsa, eğer bütün “büyük” devletlerin, yani büyük soyguncu devletlerin sosyalistleri, sömürgelerin bu hakkını yüce saymazlar, desteklemezlerse, bu, gerçekte sosyalist değil, yalnızca emperyalist oldukları içindir. Kendileri, ezen uluslara mensup olan ve ezilen ulusların “kendi kaderlerini tayin hakkı” için savaşmayan kişilerin sosyalist bir siyaset izleyebilecekleri hayalini beslemek gülünçtür.

Sosyalistler, ikiyüzlü laf cambazlarının, demokratik bir barış olasılığı üzerine söz ve vaatlerle halkı aldatmalarına fırsat vermemeli, her ülkede o ülke hükümetine karşı devrimci bir savaşım dizisi verilmedikçe, demokratik barışa uzaktan-yakından benzer bir sonuca varma

olasılığı bulunmadığını yığınlara anlatmalıdırlar. Sosyalistler, burjuva siyaset adamlarının, ulusların özgürlüğü üzerine söylevler (sayfa 195) vererek insanları aldatmalarına fırsat vermemeli, ezen ulusların halk yığınlarına, öteki ulusların ezilmesine yardım ettikleri ve o ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, yani ayrılma özgürlüğünü tanıyıp yüce tutmadıkları sürece, kendilerinin özgürlüğe kavuşmayı beklememeleri gerektiğini anlatmalıdırlar. Barış sorunuyla ulusal sorunda, emperyalist siyasetten farklı olarak, bütün ülkelerde güdülecek sosyalist siyaset budur. Bu tutumun, birçok durumda, devlete ihaneti cezalandıran yasalarla uyumsuz olduğu, onlara karşı düştüğü doğrudur, ama ezen ulusların hemen hemen tüm sosyalistlerinin utanmazca ihanet ettikleri Basle kararıyla da uyumsuz olduğu, ona karşı düştüğü de doğrudur.

Seçim, sosyalizmle, Joffre’nin ve Hindenburg’un yaptığı yasalara boyun eğme arasındadır; devrimci savaşım emperyalizmle kölelik arasındadır. Orta yol yoktur. Proletaryaya en büyük zararı, “orta yol” siyasetinin ikiyüzlü (ya da duygusuz) mimarları veriyor. (sayfa 196)

Temmuz-Ağustos 1915’te yazıldı

İlk kez 1924’te *Proletarskaya*

Revolutsiya n° 5’te yayınlandı

Collected Works, vol. 21, s. 290-294.

Akdeniz'de savaş provokasyonları...

Emekçi halkların devrimci dayanışması savaşları boşa çıkaracaktır

Doğu Akdeniz son dönemde gerilim, çatışma ve savaşlarla anılmaya başladı. Gerilimler eksik olmasa da Suriye ve Libya krizinden sonra bölge tam anlamıyla savaşların kucağına atıldı. Libya ve Suriye üzerinde süren emperyalistlerin hakimiyet savaşlarına kapitalizmin küresel ekonomik krizi eklenince, bölgesel çatışmalar büyüyerek yaygınlaştı.

Emperyalistlerin kışkırttığı çatışmaların fitili, 11 Eylül provokasyonu bahane edilerek ilk önce Afganistan'da tutuşturuldu. Irak işgaliyle yeni bir boyut kazandı, Yemen, Suriye ve Libya'yı içine alarak genişletildi. Libya petrolünün yağmalanması konusunda yaşanan anlaşmazlıklar, Doğu Akdeniz'i gerilim ve çatışmaların merkezi haline getirdi. Büyük emperyalist güçlerin hakimiyet savaşlarında taraf olan bölge devletlerinin saldırgan politikaları savaş tehlikesinin bölge düzeyine yayılmasına neden oluyor.

Rusya ve bölgede daha az görünür olan Çin'e karşı ABD'nin yanında NATO ittifak güçleri olarak yer alan AB'nin başını çeken Alman ve Fransız emperyalistlerinin bölgeye daha çok ilgi göstermeye başlamaları Akdeniz'i tam bir barut fıçısına dönüştüren faktörlerden biri.

Bu yılın başında Libya'ya "barış" sağlamak iddiasıyla Berlin Konferansı toplanan Alman emperyalizmi, bölgede daha çok görüleceğinin işaretini verdi. Konferans bir işe yaramadığı gibi Türk sermaye devleti kukla Sarraj hükümetiyle yaptığı anlaşmalara dayanarak, ABD'nin de onayı ile Libya'da etki alanlarını genişletmek için fiilen savaşa katıldı. Türk devletinin yayımlı politikasından rahatsız olan Mısır, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ise durumu tersine çevirmek için Fransa'yla daha yakın bir işbirliğine yöneldiler. ABD de, Mısır ve BAE gibi müttefiklerini daha çok gücendirmek için Türk sermaye devletine verdiği desteği sınırlı tutmak zorunda kaldı. Türk sermaye devletinin Sarraj hükümeti üzerinden 'petrol hilali' olarak tanımlanan Sirte'ye hakim olma arzusu kursağında kaldı. Emperyalist büyük güçlerin devreye girmesiyle Ağustos ayında Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) ile Tobruk merkezli Temsilciler Meclisi iki ayrı açıklama yaparak ateşkes

ilan ettiler.

Kurtlar sofrasına düşen Libya'da ateşkes kararı zorlu pazarlıklar sonucunda alınabildi. Ateşkes giden süreçte ortaya çıkan tablo kelimenin gerçek anlamıyla girift ve iğrençti.

Bu süreç burjuva basında şöyle yer aldı:

"Ateşkes sürecinde Libya'nın başkenti Trablus bugün yoğun diplomatik trafiğe sahne oldu. Almanya Dışişleri Bakanı'nın yanı sıra Türkiye ve Katar savunma bakanları Trablus'ta temaslarda bulunurken Erdoğan ve Putin de telefonda görüştü."

Maas Libya'daki temaslarının ardından Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE) gidecek.

Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti, Türkiye ve Katar ile üçlü bir askeri anlaşmaya imza atıldığını bildirdi. Anlaşma uyarınca Libya'lı subaylar Türkiye ve Katar'da eğitilecek."

Görünen o ki, yoğun pazarlık ve çekişmeler sonunda ilan edilen ateşkesin kalıcı olma ihtimali düşük. Korona salgını gibi 'insani' görünüm altında sunulsa da taraflar ateşkesi, barışa giden yol olmaktan çok, güçlerini yeniden dizayn etme imkanı olarak kullanacaklar. Libya'nın sert savaşlara sahne olma ihtimali yüksek görünüyor. Bazı taraflar şimdiden bölünme senaryolarını tartışıyor. Çatışan taraflar Libya halkını hiçe sayarak sefil ci-

karları için ülkeyi bölebillerler.

Avrupa'nın Libya'da varlık göstermediği için hareket alanının sınırlı olduğunu ifade eden Almanya savaş bakanı Kramp-Karrenbauer, *"Libya örneği gösteriyor ki, bölgede varlık göstermiyorsanız hareket kabiliyetiniz de sınırlı kalıyor. Bu da şu an örneğini gördüğümüz gibi, ülkenin muhtemelen Türkiye ve Rusya arasında bölünmesi tehlikesini doğuruyor. Bunun Avrupa için çok tercih edilir bir durum olmadığını söyleyebiliriz"* diye konuşurken, paylaşım masalarında nele rin pazarlığının yapıldığını dolaylı da olsa dışa vurdu. BAE ziyaretinde, emirlerden Hafter üzerindeki nüfuzlarını kullanmalarını beklediklerini söyleyen Almanya Dışişleri Bakanı Maas ise, *"Sadece şu an Libya'da ateşkes yapıcı katkıda bulunanlar Libya'nın geleceğinin bir parçası olabilir"* derken ateşkesle zaman kazanmanın AB emperyalistleri için ne kadar önemli olduğunu söylüyordu.

SARAY-SARRAJ MEB'İNE KARŞI YUNANİSTAN-MISIR MEB'İ

Türk sermaye devletinin Sarraj hükümetiyle yaptığı Münhasır Ekonomik Bölgeler (MEB) anlaşmasının benzerini Yunanistan'la Mısır kendi aralarında yaparak cevap verdiler. Fransa ile BAE yapılan bu anlaşmayı Libya, Suriye ve bir bütün olarak da bölgedeki durumu lehle-

rine çevireceğini hesaplayarak hararetle desteklediler.

Doğu Akdeniz'de sürmekte olan gerilim, yapılan anlaşmalarla birlikte Libya-Suriye ekseninde süren savaş ve çatışmaları Doğu Akdeniz'e doğru yayarak bölgeselleştirdi. Pamuk ipliğine bağlı olan 'barış' durumunu çok daha kırılgan hale getirdi.

Doğu Akdeniz'de yükselen gerilim Alman emperyalizmine, Türk-Yunan devletleri arasında arabulucu olarak öne çıkma fırsatı da sundu.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron'a resmi bir ziyarette bulunan Almanya Başbakanı Merkel, görüşme sonrasında, *"Bölgede istikrara ihtiyacımız var, gerilime değil"* dedi. *"Biz sorunların gerilimin tırmandırılarak değil, konuşarak çözülmesinden yanayız. Bu, bütün taraflar için geçerlidir"* diyen Merkel, Fransa ile Almanya'nın *"Avrupa Birliği'nin (AB) üye devletlerinin egemenliklerine yapılan saldırıları kabul etmeyeceğini"* de vurguladı. Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas Yunanistan ve peşinden Türkiye'ye yaptığı ziyaretlerle iki ülkenin dışişleri bakanlarıyla ayrı ayrı görüşmeler yaptı. İki NATO müttefiki arasında yaşanan gerilimi "ateşle oynamak" olarak nitelendiren Maas, *"İki tarafta da, hem Atina hem Ankara'da tek yolun hep bir diyalogu başlatmak olduğu söylendi. Kimse burada askeri bir çözüm istemiyor, bu*

akılsızlık olur. Bu diplomasiyle çözülecek, zor olabilir, ağır ilerleyebilir. Niyet var, bunun koşullarını hazırlamalıyız” diyerek barışçı bir görünüm çizdi. Heiko Maas, iki tarafın da masaya oturmak için ön koşul istemediğini belirtti. “Aslında gerekli koşullar bunlar. Biz bu süreci desteklemeye devam edeceğiz. AB içinde Türkiye ile olan diyalogu yapıcı bir temele oturtmak istiyoruz. Dönem başkanlığımızda bunu değerlendireceğiz.” diyen Maas, AB dışışleri bakanlarının Perşembe ve Cuma günü Berlin’de yapacağı toplantılarda Doğu Akdeniz’deki gerilimin de görüşüleceğini söyledi.

PEŞ PEŞE YAPILAN TATBİKATLAR: KİM KİMİNLE KİME KARŞI

İlk önce ABD ile Yunanistan’ın bu hafta içerisinde Girit Adası’nın güneyinde yaptıkları askeri tatbikata Birleşik Arap Emirlikleri de dört F-16 savaş uçağıyla katıldı. Peşinden Yunanistan, Fransa, İtalya ve Kıbrıs Doğu Akdeniz’de Kıbrıs ve Girit adalarının güneyinde 26 Ağustos günü üç gün sürecek ortak bir askeri tatbikat başlattılar.

Yunanistan Savunma Bakanlığı, tatbikatın amacını Doğu Akdeniz’de uluslararası hukukun üstünlüğünün sağlanması olarak tanımladı. Twitter üzerinden yaptığı açıklamada “Doğu Akdeniz’in bir gerilim bölgesine dönüştüğünü” söyleyen Fransa Silahlı Kuvvetler Bakanı Florence Parly ise, “Mesajımız basit: Diyalog, işbirliği ve diplomasiye öncelik verilerek, Doğu Akdeniz’in bir istikrar bölgesine dönüşmesi ve uluslararası hukuka saygı duyulmasını sağlamak. Burası bazıların hırslarının oyun alanı değil, ortak çıkarların temsil edildiği bir yer olmalı” diyerek aba altından sopa göstermeyi de ihmal etmedi. İtalya Savunma Bakanlığı da tatbikatla ilgili bir açıklama yaptı. İtalyan ve Türk donanmaları arasında tarihi olarak mükemmel ilişkilerin olduğu belirtilen açıklamada, Doğu Akdeniz’de “büyük enerji kaynakları üzerindeki çekişmelere dayalı gerilimler yaşandığına” dikkat çekilerek amaçlarının “bölgede istikrarın sağlanması” olduğu ifade edildi. Açıklamada, “bu bölgenin hem İtalya’nın hem Avrupa’nın güvenliği açısından stratejik bir ilgi alanı teşkil ettiği” vurgulanarak, İtalya’nın duruşu hakkında Türkiye’ye net bir mesaj verildi.

Savaş manevraları devam ederken bir açıklama da Türk Savunma Bakanlığı’ndan geldi. Twitter hesabından yapılan açıklamada, “Türk Deniz Kuvvetleri, Müttefik Deniz Kuvvetleri ile geçiş eğitimlerine devam etmektedir. TCG BARBAROS fırkateyni ve TCG BURGAZADA korveti ile ABD muhribi USS WINSTON S. CHURCHILL tarafından 26 Ağustos 2020 günü, Doğu Akdeniz’de deniz eğitimleri icra

edilmiştir.” ifadeleri yer aldı.

MİLLİYETÇİ DALGA EŞLİĞİNDE SAVAŞ ÇİĞİRTKANLIĞI

Ağustos ayının son haftasına sığdırılan bu baş döndürücü gelişmeler sürerken, Bitlis’in Ahlat ilçesinde, 30 dönüm arazide 1071 metrekarelik alana inşa edilen yeni sarayında bir açıklama yapan AKP şefi T. Erdoğan, “Türkiye, Akdeniz’de de, Ege’de de, Karadeniz’de de hakkı olanı alacaktır. Bunun için siyasi, ekonomik, askerî bakımdan ne gerekiyorsa yapmakta kararlıyız.” diyerek, savaş tatmalarını çaldı. Reisin savaş çığırkanlığına Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ise, “Meclise sunulacak bir yasa tasarısı ile batı karasularını altı milden 12 mile çıkaracağız” diyerek, Ege’nin karşı kıyısından savaş tamtamları çalarak Türk milliyetçiliğine karşı Yunan milliyetçiliğini körükleyerek cevap verdi.

Akdeniz’de Oruç Reis gemisiyle Yunanistan’ın Limnos gemileri arasında yaşanan didişmeyi fırsat bilerek bölgeye iki savaş uçağı eşliğinde bir savaş gemisi gönderen Macron gerilimde dolaysız taraf oldu. Macron’un bu adımını, “Emmanuel Macron Yunanistan’ın gerçek bir dostu ve Avrupa’nın değerleri ile uluslararası hukukun ateşli bir savunucusudur.” sözleriyle öven Miçotakis, ekonomik krizin basıncı altında sarsılan iktidarının bekasıyla sarayın bekasının aynı kaderi paylaştığını göstermiş oldu.

EKONOMİK KRİZİ YÖNETMEDE KULLANIŞLI ARAÇ: MİLLİYETÇİLİK

Küresel kapitalist sistemin parçası olan Türk ve yunan kapitalist sistemleri derin bir kriz içerisinde debeleniyorlar. Kitleselleşerek büyüyen işsizlik ve yoksulluğun ortaya çıkartacağı olası sosyal patlamaların hedefini şaşırtmak için Türk-Yunan düşmanlığını kışkırtıyorlar. Ekonomik krizlerin derinleştiği her dönemde iki ülkenin egemenleri hep aynı kirli ve tehlikeli yola başvurdular. İki ülke emekçi sınıflarının devrimci dayanışmalarını sabote etmek için milliyetçi dalgayı kışkırttılar. Bugün de aynı oyunu oynuyorlar. Ek olarak AKP-MHP rejimi, kendi bekası için de savaş kışkırtıcılığına herkesten daha çok ihtiyaç duyuyor.

Başta başkent Atina olmak üzere birçok kentte duvar yazıları ve çeşitli açıklamalar kanalıyla savaş karşıtı söylemi dillendiren komşu Yunanistan halkı elbette ki, Türkiye halklarının dostudur ve düşmanları da ortak, her iki devletin sermaye diktatörlükleridir. Yunanistan Komünist Partisi (KKE), Türkiye’yle gerilimin “sadece emperyalist odakların ve iki ülke burjuvazisinin işine geldiğini” söylerken tam da bu gerçeği dile getiriyor.

BMGK ABD’nin yeni İran yaptırımlarını engelledi

ABD hükümeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’ni (BMGK) İran’a karşı geniş kapsamlı yaptırımlara dönüşe zorlamak istedi. Ancak BMGK, ABD’nin İran’a yönelik yaptırımları yeniden uygulamaya koyma girişimine izin vermedi. Şu anda Konsey Başkanlığını yürüten Endonezya’nın Büyükelçisi Dian Triandiyah Djani, ABD’nin girişimini onaylamadığını söyledi. Güvenlik Konseyi’ne üye 15 devletten 13’ü daha önce Endonezya başkanlığına yazdığı bir mektupta ABD’nin girişimine karşı çıkmıştı. ABD’nin girişimi sadece Dominik Cumhuriyeti tarafından desteklendi.

ABD’NİN İLERLEME YETKİSİ YOK

Trump yönetimi, Tahran’la 2015 nükleer anlaşması öncesinde olduğu gibi İran’a karşı yaptırımları yeniden uygulamaya koymak için bastırıyordu. Ancak bu girişime karşı çıkan taraflar, ABD’nin Mayıs 2018’de tek taraflı olarak anlaşmadan çekilmesi nedeniyle bunu yapmaya yetkili olmadığını hatırlatıyor. ABD, 2015’teki nükleer anlaşmayla ilgili BM kararına imza atmıştı. ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo, cezai tedbirleri eski haline getirmek için sözde snapback mekanizmasını etkinleştirmek için Perşembe günü Güvenlik Konseyi’ne başvurdu.

İran’a karşı saldırgan tutumunu pekiştiren ABD, yaptırımı uzatma talebini, “İran’ın atom bombasını inşa etmesini engellemesi beklenen nükleer anlaşmanın ihlal edildiği” iddiasına dayandırdı. Pompeo’nun talebi üzerine Almanya, Fransa ve İngiltere hükümetleri ABD’nin bunu yapmaya yetkili olmadığını ilan etti. Avrupa ülkelerinden şamar yiyen Pompeo agresifleşerek, Avrupa devletlerini “Ayetullahların yanında yer almakla” suçladı. Fransa ve İngiltere ABD gibi BMGK’nın daimi üyeleri, Almanya ise geçici üyelerden biri. Üç Avrupa ülkesi İran ile nükleer anlaşmaya imza atan ülkeler arasında

yer alıyor.

İRAN, KARARI MEMNUNİYETLE KARŞILADI

ABD’nin BM’deki Büyükelçisi Kelly Craft, yaptırımları veto ettikleri için diğer ülkeleri kınadı. ABD hükümetinin tecrit edilmekten korkmadığını iddia eden Craft, “Tek pişmanlığım, konseyin diğer üyelerinin yollarını kaybetmeleri ve şimdi teröristlerin yanında olmaları” dedi. İran, Güvenlik Konseyi’nin şimdilik ABD baskısına boyun eğme kararını memnuniyetle karşıladı. Dışışleri Bakanı Mohammed Javad Zarif, “ABD’nin hukuka aykırı talepleri ve ABD Dışışleri Bakanı Pompeo’nun kanunsuz zorbalığı, ABD’nin yeniden tecrit edilmesine yol açtı” şeklinde bir tweet attı.

TRUMP, İRAN BASKISINI SIKILAŞTIRDI

ABD Başkanı Donald Trump yönetiminin BM’yi kullanarak İran’a saldırma girişimi Güvenlik Konseyi’ne takılınca, snapback mekanizmasını harekete geçirmek için girişim başlattı. Bu ise Ekim ayında sona eriyor. Reddedilen ABD taslağı, ambargonun sınırsız bir şekilde uzatılmasını hedefliyordu.

İran’la uğraşmanın ABD ile Avrupa devletleri arasında derin uçurumlar yarattığı kanısı yaygın hale gelmiş bulunuyor. Trump, son yıllarda İran’a karşı daha saldırgan bir politika izleyerek, seçimlerde desteğini aldığı siyonist lobi-leri memnun etmeye çalışıyor. ABD’de seçimlerin gündeme yerleştiği bir dönemde Trump yönetiminin BM’de yaşadığı fiyasko, dünya jandarmasının heybetinin sarsılmaya devam edeceğinin işaretini veriyor. Güvenlik Konseyi’nde ancak Dominik Cumhuriyeti’nin desteğini alabilmesi de buna işaret ediyor. Bu defa Rusya-Çin ikilisine gerek kalmadan, Trump’a bizzat batılı müttefikleri çelmeyi taktı.

Afrika kıtası:

Kapitalist barbarlığın gerçek yüzü

D. Meriç

Kapitalist sistemin kaçınmadığı krizler, emperyalistler arası çelişki ve çatışmaları görülmemiş boyutlarda körüklüyor. Emperyalistler, sahip oldukları pazarları vahşice sömürüp talan ederlerken, yeni pazar ve nüfuz alanlarını ele geçirmek için kıyasıya bir mücadeleye tutuşuyorlar. Kapitalist tekellerin çıkarları için yürütülen bu kavga, dünya halklarını savaş, açlık, sefalet ve büyük yıkımlarla yüz yüze getiriyor.

Sahip olduğu zenginlikler nedeniyle Afrika kıtası özellikle son yıllarda Avrupa Birliği (AB), ABD, Çin ve Rusya gibi emperyalist ülkelerin rekabet alanı haline gelmiş bulunmaktadır. Afrika'da Avrupalı emperyalist ülkeler içinden İngiltere, Fransa ve Almanya öne çıkmaktadır. "Yeni sömürgeci" politikalarla hareket eden Avrupa, çeşitli yöntemlerle Afrika'nın kaderini şekillendirmeye devam etmektedir. Rusya, Sovyetler Birliği döneminden kalan ilişkiler üzerinden, Çin ise yatırım ve borçlandırma yoluyla kıtada nüfuz alanlarını genişletmeye çalışıyor. Dünya jandarması ABD ise askeri faaliyetler üzerinden ilişkilerini yürütüyor.

Afrika kıtası yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından oldukça zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Kıtada altın, elmas, uranyum, bakır, fosfat, demir, alüminyum, titanyum, kömür gibi pek çok önemli maden ve minarel bulunmaktadır. Kapitalist tekellerin hammadde ihtiyacının karşılanabilmesi bakımından stratejik öneme sahip olan Afrika madenleri, emperyalist güçlerin Afrika'ya olan ilgisini her zaman canlı tutmaktadır.

Yeraltı kaynakları madenlerle sınırlı değildir. Önemli petrol ve doğal gaz yataklarının bulunmasıyla birlikte son yıllarda çok sayıda Afrika ülkesi bu ürünlerin ihracatçısı haline gelmiştir. Cezayir, Libya, Kenya, Uganda, Sudan, Güney Sudan, Angola, Ekvator Ginesi, Kamerun, Nijerya, Çad gibi ülkeler bugün petrol ve doğal gaz bakımından zengin ülkelerdir. Küresel enerji tekelleri Afrika kıtasındaki yatırımlarını genişletmeye çalışmaktadır.

Afrika kıtasının önemli bir diğer yönü, zengin tarım potansiyelidir. Kıtada kakao, vanilya, kahve, çay, muz, ananas, mango, pamuk, kauçuk gibi tarım ürünleri yetişmektedir. Kenya'da ihracata yönelik çiçek yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kongo havzası

ise kereste ve orman ürünleri bakımından zengindir. Ayrıca hayvancılık, arıcılık ve balıkçılık yönünden de önemli bir potansiyele sahiptir.

Afrika kıtası üzerinden bugün yaşanan rekabet ve çatışmanın tarihsel bir arka planı vardır. 15. yüzyılda başlayan coğrafi keşiflerle birlikte Afrika asıl olarak Avrupalı devletler tarafından sömürgeleştirilmiştir. Kıtanın zenginlikleri gasp edilirken, halklar toplu katliamlara maruz kalmıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sanayileşmeye bağlı olarak İngiltere, Fransa, Belçika, Almanya, Hollanda, Portekiz ve İspanya arasında Afrika kıtası üzerinden büyük bir mücadele yaşanmıştır. Bu çatışmaların ürünü olarak 1884-85 yıllarında gerçekleşen Berlin Konferansı ile "Afrika pastası" sömürgeci Avrupalı emperyalistler arasında pay edilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle küresel planda siyaset yeniden şekillenmeye başlamıştır. Bu süreçte dikkat çekici hususlardan biri, dünyada yükselen yeni güçlerin Afrika kıtasına yönelik açılımlarıdır. 20 sene öncesine kadar Afrika ülkeleriyle sınırlı ilişkilere sahip olan Çin, bugün kıtada yatırım, madencilik, enerji gibi alanlarda önemli bir emperyalist güce dönüşmüştür. Diğer taraftan ABD ve Rusya da, Avrupalı emperyalistlerin bu kıtada çatıştığı güçlerin başında gelmektedir.

KITADA PARLAYAN YILDIZ ÇİN

2000'lerin başında yaptığı yatırımları hızlandıran Çin'in günümüzde kıtanın değişik yerlerinde inşa edilen kamu binaları, baraj, kara yolu, tren yolu, havaalanı, liman, stadyum gibi projelerinin yanı sıra Çin şirketlerinin işlettiği madenleri ve petrol rafinerilerini görmek mümkündür.

Afrika'da Çin'in artan nüfuzu son yıllarda dikkat çekse de, kıtaya ilişkileri 1955-1956 yıllarına kadar uzanmaktadır. Başında Mao Zedung'un olduğu Çin Halk Cumhuriyeti '60'lı yıllara kadar Cezayir, Angola, Gine Bissau, Mozambik, Tanzanya, Gine ve Zambiya gibi ülkelerde sömürgecilğe karşı yükselen ulusal kurtuluş mücadelelerine karşılıksız destek sunmuştur. Bu destekler ve daha sonra bu ülkelerin çeşitli altyapı projelerine sağlanan teknik ve maddi katkı, Çin'e büyük bir prestij kazandırmıştır.

Kapitalist sistemin bir parçasına dö-

nüşen Çin, 1978 yılından sonra kıta ülkeleri ile ikili ilişkilere daha fazla önem vermiştir. 1990'ların sonralarına doğru IMF ve Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda Zambiya'da gerçekleştirilen özelleştirmelerden faydalanan Çinli şirketler, Zambiya bakır madenlerinde büyük hisseler alıp işletme ruhsatı elde etmişlerdir. Nijerya, Cezayir, Mısır ve Etiyopya'da kurulan özel serbest ticaret bölgelerine yapılan devasa yatırımlar da Çin'in Afrika kıtasındaki ticaret hacminin artmasını sağlamıştır.

Çin-Afrika ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir adım, Çin-Afrika İşbirliği Forumu'dur (FOCAC). İlk kez bakanlar seviyesinde 2000 yılında Pekin'de düzenlenen FOCAC, üçer yıl arayla gerçekleşmiştir. 2006 Pekin Zirvesi'nde Afrika ülkelerine yönelik 5 milyar dolarlık borç paketi açıklayan Çin, 2009'da Şarm el-Şeyh'te 10 milyar dolar ve 2018'deki son Pekin Zirvesi'nde 60 milyar dolar tutarında borç paketi ilan etmiştir. Çin ile Afrika ülkeleri arasındaki ticaret hacmi 2000'li yılların başında 10 milyar dolar iken, bugün 200 milyar dolara ulaşmıştır.

Çin'deki kapitalist üretim çarkının sorunsuz dönebilmesi için, ihtiyaç duyulan kaynaklara kolay ve ucuz maliyetle erişebilmek gerekmektedir. Bu amaçla Çin, "altyapıya karşı kaynak" takası politikasıyla, liman, havaalanı, karayolu, demiryolu, stadyum, kamu binaları, köprü gibi altyapı projeleri ile Afrika ülkelerini borçlandırmıştır. Bu borçlar maden, petrol ve doğal gaz gibi yeraltı kaynaklarıyla ödenmektedir. Çin'in Afrika'dan yaptığı ithalatın %70'ini madenler, petrol ve kauçuk oluşturmaktadır.

Afrika kıtası 1993 yılından bu yana Çin için önemli bir petrol tedarik bölgesidir. Çin petrol şirketleri 1990'lı yıllardan itibaren Afrika petrolleri için girişimlere başlarken, ilk yatırım sahası Sudan olmuştur. 1999 yılında Sudan'da 1.600 km'lik Hicli-Port Sudan petrol boru hattını inşa edilmiş ve petrol rafinerileri kurulmuştur. İzleyen yıllarda Çin, Sudan ve Güney Sudan petrollerinin yanı sıra Angola, Nijerya, Kongo, Çad ve Libya petrollerinin de önemli bir alıcısı haline gelmiştir. Bugün Afrika, Ortadoğu'dan sonra Çin'in petrol ihtiyacını karşıladığı ikinci önemli bölgedir.

2012 yılında Çin tarafından yapılan ve 200 milyon dolara mal olan Afrika Birliği Genel Merkezi binası, birliğe hediye edilmiştir. Çin son yıllardaki en büyük yatırımlarından biri olan "Yol ve Kuşak Projesi" kapsamında Afrika kıtasına büyük önem vermektedir. Bu proje çerçevesinde özellikle Doğu-Batı deniz ulaşım ağının önemli bir parçası olan Doğu Afrika, Kızıldeniz ve Aden Körfezi civarındaki ülkelere ve buralardaki stratejik limanlara yatırım-

lar yapmaktadır. Bu bağlamda Somali, Sudan, Cibuti, Etiyopya, Kenya ve Tanzanya gibi ülkelerle ilişkilerini derinleştirmeye çalışmaktadır.

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ

Afrika kıtasında rekabette en güçlü olan Avrupa Birliği ülkeleridir. Kıtada en eski sömürgeci geçmişe sahip olan ülkeler İngiltere, Fransa ve Almanya'dır ve 15. yüzyıla kadar uzanmaktadır. İkinci emperyalist paylaşım savaşının ardından kıtada yükselen ulusal kurtuluş hareketleri birçok ülkede başarıyla sonuçlanmıştır. 1951'de Libya, 1956'da Sudan ve Gana bağımsızlıklarına kavuşmuştur. Ulusal kurtuluş mücadeleleri Avrupa ülkelerinin fiili olarak çekilmesini sağlasa da, bu onların kıtadaki köklü etkilerinin ortadan kalkması anlamına gelmemiştir. Afrika üzerindeki siyasi, ekonomik ve kültürel nüfuzları devam etmiştir. "Yeni sömürgecilik" olarak adlandırılan bu süreçte Avrupa, askeri müdahaleler, darbeler, ambargo ve etnik çatışmaları körükleyerek, Afrika'nın kaderini şekillendirmeye devam etmiştir.

Avrupa Birliği ülkeleri ile Afrika ülkelerinin ticaret hacmi 2018 yılında 303 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Afrika kıtası AB'nin ihracat partnerleri arasında üçüncü, ithalat partnerleri arasında dördüncü sırada gelmektedir. AB ülkeleri aynı zamanda Afrika kıtasına en fazla yatırım yapan ülkelerdir.

Kıtada en çok silahlı güç barındıranlar Avrupalı emperyalistlerdir. BM bünyesinde gerçekleşen askeri operasyonların yarısı Afrika kıtasında cereyan etmiş, Avrupalı birçok emperyalist devlet bu operasyonlarda yer almıştır. Avrupa ülkeleri hala Afrika kıtasının askeri, ticari, yatırım planında en önemli partnerleri olmaya devam etseler de, bu üstünlüklerini sürdürmekte zorlanmaktadır.

İngiltere, eski sömürge toprakları üzerindeki nüfuzunu İngiliz yerleşimciler, ticari ilişkiler, yatırımlar, askeri ilişkiler üzerinden sürdürmeye devam etmektedir. İngiliz tekellerinin Afrika'daki maden ve enerji sektörüyle köklü ilişkileri bulunmaktadır. İngiltere borsasında işlem gören 100'ün üzerindeki kapitalist tekelden 37'si Sahra-altı Afrika ülkelerinde başta altın ve elmas olmak üzere platin, bakır, kömür, petrol ve doğal gaz sektörlerinde faaliyet yürütmektedir. Bunlardan Shell, Tullow Oil, Randgold, De Beers gibi şirketler, kıtada toplam bir trilyon dolarlık bir iş hacmini kontrol etmektedir.

İngiltere'nin Afrika'dan yaptığı ithalatın önemli bir kısmını petrol ve değerli madenler ile kakao, çay, kahve ve üzüm gibi tarımsal ürünler oluşturmaktadır. İngiltere'nin en büyük ticaret partneri olan Güney Afrika, İngiliz yatırımcıların da en

önemli adresidir. Nijerya, Cezayir, Fas, Angola ve Mısır da ticaret ve yatırımların yoğunlaştığı diğer ülkelerdir.

Afrika kıtasında derin izler bırakan Fransa, sömürgelerini kaybetmesinin ardından kıtadaki nüfuzunu İngiltere gibi siyasi, askeri, ticari ve kültürel ilişkilerle sürdürme arayışına girmiştir. Fransa'nın söz konusu bölgedeki etkisi, Fransızca medya ve basın yayın faaliyetleri ile Fransız şirketlerinin ve askerlerinin varlığı sayesinde hala güçlü bir şekilde hissedilebilmektedir. 1945-2005 arası dönemde kıtaya 130 askeri müdahalede bulunan Fransa, "soğuk savaş" sonrası ortaya çıkan yeni güçler karşısında Afrika'daki etki alanlarını korumakta zorlanmaya başlamıştır.

Fransa'nın Afrika kıtasındaki varlığı en fazla askeri müdahalelerle hissedilmektedir. 2011 yılında Libya'ya yapılan askeri müdahalede başı çeken Fransa, 2013 yılında Mali'nin kuzeyine, 2014 yılında da Orta Afrika Cumhuriyeti'ne yönelik askeri müdahalelerde bulunmuştur. Fransız askeri varlığı özellikle Sahel bölgesinde yoğun olarak hissedilmektedir. Sadece Cibuti üssünde 1.450 personeli bulunan Fransa, ayrıca başta Çad, Fildişi Sahilleri, Mali, Nijer, Burkina Faso, Senegal, Gabon, Reunion ve Mayotte olmak üzere kıtada toplam 8.700 civarında asker bulundurmaktadır.

Afrika ülkelerinde ayrıca Avera, Total, Elf gibi enerji tekelleri de etkin bir rol oynamaktadır. Kapitalist tekeller, başta uranyum, petrol ve doğal gaz olmak üzere stratejik maden ve enerji kaynaklarına yatırım yapmaktadır. Elektrik ihtiyacının büyük ölçüde nükleer enerjiden sağlayan Fransa, Nijer'in uranyum kaynakları üzerinde tekel oluşturmuştur.

Fransa AB ülkeleri arasında 64 milyar avro tutarındaki ticaret hacmi ile Afrika kıtasıyla en fazla ticaret yapan ülkedir. Fransa'yı 38 milyar avro ile Almanya, 37 milyar avro ile İspanya ve 34 milyar avro ile İtalya takip etmektedir.

Fransa'nın Afrika kıtasındaki kültürel etkisi de oldukça güçlüdür. 21 Afrika ülkesinde Fransızca resmi dil statüsündedir. Ayrıca eskiden Fransız sömürgesi olan ülkeler, ortak para birimi kullanarak Frank bölgesini oluşturmakta, bu durum da merkez bankası üzerinden Fransa'ya mali müdahale imkan vermektedir. Frank bölgesindeki ülkelerin para rezervlerinin en az yarısını Fransa Merkez Bankası'nda tutmalarını zorunlu kılan sistem bir süredir tartışılırken, Frankı ortak para birimi olarak kullanan sekiz Batı Afrika ülkesi (Fildişi Sahilleri, Benin, Burkina Faso, Gine Bissau, Mali, Nijer, Senegal ve Togo) Eco para birimine geçeceklerini duyurmuştur. Bu durum mali açıdan Fransa'nın etkisinden kurtuluş anlamına gelse de av-

roya bağlanan yeni para birimi nedeniyle Avrupa'nın etkisi devam edecektir.

İngiltere ve Fransa'ya göre sömürgecilik tarihi daha kısa olan Almanya Angela Merkel döneminde Afrika'daki nüfuz alanını genişletme arayışına girmiştir. Sömürge geçmişinin bulunduğu Namibya, Togo, Kamerun, Burundi ve Tanzanya ile sınırlı kalmayan Almanya, etkisini farklı ülkelere yayma çabasıdadır. Afrika ülkeleriyle Fransa'dan sonra en yüksek ticaret hacmine sahip olan Almanya, Alman tekelini Afrika'ya yatırıma teşvik etmektedir.

2005 yılından bu yana Merkel'in çok sayıda Afrika ziyareti yaptığı görülmektedir. Merkel, 2007-2011 arasında başta Etiyopya ve Güney Afrika olmak üzere Liberya, Cezayir, Mısır, Kenya, Angola ve Nijerya, Nijer ve Mali'yi ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerin Fransa'nın etkili olduğu bölgelerde yoğunlaşmış olması dikkat çekmektedir.

Merkel 2018 yılında düzenlenen yatırım zirvesinde Afrikalı liderleri Siemens, Volkswagen gibi Alman devlerinin CEO'ları ile bir araya getirmiştir. 1.1 milyar avroluk yatırım fonu açıklayan Alman devleti, Afrika'ya yatırım yapacak şirketlerin teşvik edileceğini duyurmuştur. Afrika ülkeleriyle 38 milyar avroluk ticaret hacmine sahip olan Almanya'nın kıtadaki en önemli ticaret partneri Güney Afrika Cumhuriyeti'dir. İki ülke arasında ticaret hacmi 16-17 milyar dolardır. Mercedes, BMW, Siemens, Volkswagen gibi büyük Alman tekelinin yatırımlarının bulunduğu Güney Afrika'da, 600 civarında Alman şirketi iş yapmaktadır. Volkswagen 2018 yılında Ruanda'da 5 bin araç üretimi yapan bir montaj fabrikası kurmuştur.

Almanya Afrika'daki askeri varlığını artırmak için de yoğun çaba harcamaktadır ABD'nin Afrika Komutanlığı'na ev sahipliği yapan Almanya, Mali, Nijer, Kamerun, Tunus ve Somali'de asker ve polis bulundurmaktadır.

Almanya'nın aktif Afrika siyaseti zaman zaman sömürge geçmişine dayanmaktadır. Namibya'da 20. yüzyılın başında gerçekleştirilen Nama ve Herero halklarına yönelik soykırım Alman sermaye devletinin başını ağrıtmaktadır. Soykırıma maruz kalan halklar, öldürülen ve kemikleri Alman üniversitelerine götürülen atalarının öz yurtlarına geri gönderilmesi için hukuki mücadele vermektedir. Konuyu kuru bir özür ve kalkınma yardımı vaadi ile geçiştiren Almanya'nın, gelecekte benzer davalarla karşılaşması mümkündür.

SÖMÜRGEÇİ GELENEK SÜRÜYOR

Avrupalı emperyalist devletlerin 19. ve 20. yüzyıla damgasını vuran sömürgeci geleneği bugün farklı yöntemlerle devam

etmektedir. Dün savaş ve katliamlarla ele geçirilen kıtanın yoksul ülkeleri bugün "kalkınma yardımı", "kıtalar arası işbirliği" vb. adlar altında sermaye ihracı yolu ile sürdürülmektedir. 1.5 milyara yakın nüfusu ile önemli bir pazar da olan kara kıta tüm emperyalistlerin ilgi merkezi olmaya devam etmektedir.

2000 yılında kıtalar arası işbirliği adı altında AB ile 80 ülkenin dahil olduğu AKP (Afrika-Karayip-Pasifik ülkeleri) arasında Cotonou Anlaşması imzalanmıştır. Yanı sıra, AB ile Afrika Birliği'nden 54 ülkenin dahil olduğu bir başka anlaşma daha imzalanmıştır. Her iki anlaşma ile iki kıta arasında gümrüksüz serbest ticaretin yolu açılmıştır.

Böylece Afrika kıtası Avrupalı tekeller için bir sömür cennetine dönüşmüştür. Kıtanın tüm zenginlikleri çok düşük fiyatlarla tekellerin hizmetine sunulmaktadır. Avrupalı emperyalistler "insani kalkınma yardımları" adı altında kıtaya 40 milyar sermaye sürerken, bu yardımların nasıl harcanacağı, hangi alanlara yatırım yapılacağı kesin hükümlere bağlanmaktadır.

Kıtanın tarım için çok elverişli toprakları, Avrupalı emperyalistlerin ihtiyaç duyduğu muz, kakao, kauçuk, çay, pamuk gibi sanayi ürünlerinin üretildiği plantasyonlara dönüştürülmüştür. Afrikalı emekçiler bu plantasyonlarda her türlü haktan yoksun, günde en az oniki saat ve açlık ücretleri karşılığında çalıştırılmaktadır. Böylece çok ucuza mal edilen bu ürünler Avrupalı tekelere ait mağazaların vitrinlerini doldurmaktadır.

Kıtanın tüm yer altı zenginliklerine de yok pahasına el konulmakta ve dünyanın her tarafına ithal edilmektedir. Gümrüğe tabi olmayan bu ithalatlar sonucu kıta her yıl 1.5 trilyon civarında zarar etmektedir. Kıtada yaşanan ağır sefaletin en önemli nedenlerinden birisi budur. Bu nedenle kıta ülkelerinden birçoğu 2020 yılında bitecek olan bu anlaşmaya tekrar imza atmamak istemiyorlar. Bu eğilim içine giren ülkeleri Avrupa Birliği kalkınma yardımlarını keseriz diye tehdit ediyor. Avrupalı emperyalistler tarafından ağır bir borç yükü altına sokulmuş olan bu ülkelere aba altından sopa gösterilerek, ülke ekonomilerinin iflas ettirileceği tehdidiyle boyun eğdirilmeye çalışılıyor.

Kıtadaki açlık ve sefaletin bir diğer nedeni, devlet desteği alan Avrupalı tekelin kıtaya üretim maliyetleri altındaki fiyatlarla sürdürdükleri ürünleridir. Almanya'da üç avronun altına satılmayan beyaz et ürünleri Afrika ülkelerine bir avronun altında ihraç edilmektedir. En geri tekniklerle üretim yapan binlerce işletme bu rekabete dayanamayarak iflas etmektedir. Böylece milyonlarca Afrikalı emekçi işsiz kalarak açlığa mahkum edilmektedir. Aynı şekilde Danimarka'nın süt tozları, İtalya,

İspanya ve Hollanda'nın domates, salatalık, marul, soğan gibi çok ucuza ihracatı yapılan tarım ürünleri kıtanın çiftçilerini iflasa sürüklemekte ve tarımsal üretimi yok etmektedir. Avrupalı tekelinin rekabetine dayanamayan binlerce işletme iflas ederken, kıtadaki işçi ve emekçilerin buna karşı tepkileri ve eylemleri her geçen gün yükselmektedir. Ayrıca tekelin işlettikleri maden ocaklarında kötü çalışma koşulları, düşük ücretler ve güvenlik önlemlerinin yetersizliği nedeniyle yüzlerce insanın iş cinayetlerine kurban gitmesi sıkça gündeme gelmektedir.

KAPİTALİST TEKELLER YOK EDİYOR

Afrika ülkelerinin ağır borç yükü altına sokulması, kıtanın kaynaklarının ipotek altına alınması ve halkların sefaleti anlamına geliyor. Kıtada rekabet halinde olan emperyalistler, kendilerine yakın iktidarları işbaşında tutabilmek için istihbarat örgütleri eliyle kirli oyunlarını devreye sokuyorlar. Darbeler tezgahlıyor, etnik çatışmaları kışkırtarak sonu gelmez kanlı iç savaşları körüklüyorlar. Afrika kıtası ile gerçekleştirdikleri ticaretin ihracat ayağını asıl olarak silah ve askeri ekipmanlar oluşturuyor. Bu nedenle kıtada bitip tükenmeyen iç savaşlardan en çok kazananlar başta silah tekelleri olmak üzere emperyalist ülkelerdir. Hem Rusya hem de ABD, kıtadaki çıkar ve yatırımlarını korumak amacıyla özel askeri şirketleri yoğun olarak kullanıyorlar. Bu şirketlerin silahlı operasyonların yanı sıra silah satışını artırmak için çalıştıkları biliniyor.

Emperyalist ülkelerin kıtadaki faaliyetleri doğa ve çevrenin ağır tahribatını getirmektedir. Ormancılığa bağlı sektörlerin genişlemesi ormanların yok olmasına yol açarken, geniş arazilerde bio-dizel için yapılan tahıl üretimi toprağa yıkıcı zararlar vermektedir. Bu nedenle bazı topraklar verimli topraklarından zorunlu göçe maruz kalmaktadır.

Tahribat bunlarla da sınırlı değildir. Afrika kıtasına taşınan zehirli atıklar, tankerlerin bıraktığı çöpler ve petrol sızıntıları, ekolojik dengeyi olumsuz etkilemektedir. Örneğin Avrupa ve Avustralya'dan getirilen elektronik çöpler Gana'da bazı kentleri yaşanılmaz hale getirmiştir.

Kapitalist tekelin kar hırsları uğruna talan edilen Afrika, yeryüzünde açlık ve yoksulluğun en ağır yaşandığı kıtaların başında gelmektedir. Her yıl 12.5 milyon çocuk beş yaşına gelmeden açlık ve basit hastalıklardan ölmektedir. Nüfusun yüzde 70'i sağlık hizmetlerine ulaşamamaktadır. Milyonlarca insan içecek temiz su bulamamakta, günde bir öğün yemekle yaşamak zorunda kalmaktadır. Dolayısıyla Afrika kıtası, kapitalist barbarlığın yeryüzünde yarattığı cehennemin bir diğer adıdır.

Avrupa işçi sınıfı saldırılara karşı mücadeleye silahlarını kuşanmalıdır!

D. Meriç

Dünya genelindeki kapitalist kriz, korona salgınıyla birlikte derinleşmeye devam ediyor. Kapitalist tekellerin hizmetine sunulan trilyonlara ve alınan bütün tedbirlere rağmen durdurulamıyor. Sistemi bir bütün olarak saran kriz, dünya çapında kapitalist ekonomileri eşi benzeri görülmemeyen yıkımlara ve iflaslara sürüklüyor. Dünya ekonomisinin dördüncü büyük gücü olan Avrupa Birliği'nin üye devletleri de bu krizin yıkıcı etkileriyle boğuşuyorlar. Birlik üyesi olan Almanya, Fransa, İtalya, İspanya gibi güçlü ülkelerin ekonomileri yılın ilk yarısında çift rakamlı daralmalarla sarsılıyor. Bu ülkelerin hepsi, "son elli yılın en büyük buhranı" olarak adlandırılan kriz ve sarsıntılar ile başa çıkmaya uğraşıyor. Başta kapitalist tekeller olmak üzere sermaye devletleri ve satın alınmış sendika bürokratları krizin faturasını emekçilere ödeyebilmek için yoğun bir çaba sarf ediyorlar.

TEKELLERE MİLYARLAR, EMEKÇİLERE SEFALET...

Otomobil, metal ve elektronik sanayilerinin yoğun olduğu AB üyesi ülkelerde, sermaye devletleri eliyle yılın başından beri tekellere peşkeş çekilen milyarlar ve AB fonlarından karşılanacak olan 1,8 trilyonluk kurtarma paketleri batışa engel olamıyor. Özellikle temel sanayi kolalarında irili ufaklı binlerce işletme iflasla yüz yüze gelmiş bulunuyor. Dünyanın her tarafında olduğu gibi Avrupa'da da sermaye devletleri tarihin gördüğü en ağır borçlanmalar yoluyla bu batışa engel olmaya çalışıyorlar.

Öte yandan IMF'nin 2020 yılı için açıkladığı verilere göre dünya çapında sermaye devletlerin borçlarının 260 trilyon doları aşacağı öngörülmektedir. Bu miktar yıllık dünya ekonomik hacminin %320 fazlası demektir. Kapitalist tekelleri kurtarmak için alınan borçların geri ödenememesi için, bütün insanlığın üç yıldan fazla sermaye devletlerinin hesabına çalışması gerekmektedir. Bu borçlanmalarla dünya çapında milyarlarca işçi ve emekçi kapitalist tekellerin çıkarları için en ağır biçimde borçlandırılırken, aynı zamanda gelecekleri ipotek altına alınıyor.

Sermaye devletleri, ağır borç yüklerinin yanı sıra, emekçilerin alınteriyle

yaratılan bütün fonları ve sosyal kasaları kapitalist tekellerin hizmetine sunmakta hiçbir sorun görmüyorlar. Emeklilik kasaları, işsizlik fonları, sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler için ayrılan bütün kaynaklar radikal bir biçimde yağmalanarak, sermaye düzeninin ömrünün uzatılması için kullanılıyor. Yetmediği yerde yine bu aynı fonlardan, kısa süreli çalışma sistemi adı altında kapitalist tekellerin ödemesi gereken işçi ücretleri ve bütün sosyal kesintiler finanse ediliyor. Bu kadarla da kalmayıp, onyılların mücadelesi ile kazanılmış izin parası, Noel bayramı ödenekleri ve işyerleri bünyesinde oluşturulan ek emeklilik hakları ortadan kaldırılıyor.

Kısa süreli çalışma sistemi ile ücretlerinin yüzde 60-67'si ödenen işçiler aylardır sefalet içerisinde yaşamaya mahkum ediliyorlar. Esnek çalışma denilen kölelik sistemiyle, kuralsız ve tümüyle sermayenin çıkarlarına göre planlanmış bir iş yaşamı dayatılıyor. Fazla mesailer, hafta sonu ve tatil günlerinde çalışanlar için yapılan ek ödentiler kaldırılıyor. Toplu sözleşmeler kapitalist tekellerin istemleri doğrultusunda sıfır sözleşme olarak imzalanırken, birçok işkolunda ücretlerin radikal bir biçimde düşürülmesi gündeme getiriliyor.

İŞSİZLİK SOPASI SERMAYENİN ELİNDE

Tüm bu kölelik saldırıları işçi ve emekçilere işsizlik sopası ve işyerlerinin kapatılması tehditleriyle dayatılıyor. Emekçilerin mücadele örgütleri olması gereken sendikalar, bu örgütlerin başına çöreklenmiş satılık bürokratların ihanetleri sonucu saldırılara karşı sessiz kalıyorlar. Bununla da yetinmeyen sendikal bürokrasi, bu planların hayata geçirilmesi için

kapitalist tekellerin hizmetinde özel bir çaba sarf ediyor. Sermaye tarafından büyük meblağlar karşılığında satın alınmış olan sendikal ihanet çeteleri, sahip oldukları ayrıcalıklı yaşamlarını kapitalist sistemin varlığına borçludurlar. Bu nedenle, kaderlerini birleştirdikleri kapitalist sistemin bekası için işçi sınıfına ihanette hiçbir sınır tanımıyorlar.

Sermaye devletinin kriz ve korona salgınına karşı "işyerlerinin korunması" amacıyla kapitalist tekellere aktardığı trilyonlara rağmen, Almanya'daki bütün işkollarında işten atmalar çığ gibi büyümektedir. Sene başından beri işsizlerin sayısı 650 bin artmıştır. Özellikle otomobil, metal ve elektronik gibi temel işkollarında kısa süreli çalışma uygulaması ile bir parça geciktirilen işten atma saldırıları, işçi sınıfını bekleyen en büyük felaketlerin başında gelmektedir.

Friedrich Ebert Vakfı tarafından (FES) 2018 tarihinde yapılan bir araştırmaya göre, Alman otomobil üretiminin hızlı bir şekilde elektro-mobile dönüştürülmesinin 600.000 kişilik istihdamı tehlikeye atacağı ve çok sayıda tedarikçiyi mahvedeceği sonucuna varılmış. Yine geçen yılın sonunda, Münih merkezli Ifo Enstitüsü, "sadece Bavyera otomobil endüstrisinde 137.000 işin tehlikede olduğunu" açıkladı. Korona salgınından önce, uzman kuruluşlar tarafından yapılan araştırmalar, otomobil sektöründe yüzbinlerce kişilik istihdam alanının yok edileceğini ortaya koymaktadır. Şimdilerde ise kapitalist otomobil tekelleri, uzun süredir planladıkları "yeniden yapılanma" önlemlerini uygulamak ve yüzbinlerce işçinin işine son vermek için bu krizi kullanıyorlar.

Kapitalist tekellerin yıllardır işçi sınıfına karşı bu denli kapsamlı saldırı hazırlıkları içerisinde oldukları sendika bürokratları tarafından biliniyor. Buna rağmen onlar fiili mücadele yerine sermayenin elini güçlendiren açıklamalar yapmakta başka bir adım atmıyorlar. Hatta, IG Metall bürokratları 11 milyon işçi ve emekçiyi açlığa mahkum eden kısa süreli çalışma sisteminin 2022 Mart'ına kadar uzatılmasını, bu yolla kapitalist tekellere sosyal fonlardan trilyonların aktarılmasını teklif ediyorlar. Sendika bürokratlarının bu talebi sermaye devleti tarafından anında koşulsuz destekleniyor. Hükümet adına konuyla ilgili açıklama yapan SPD'li Maliye Bakanı Olaf Scholz kısa süreli çalışma programının 12 aydan 24 aya uzatılacağını ilan ediyor. Ardı ardına yapılan bu açıklamalar sermaye sınıfı, devlet ve sendikal bürokrasi arasındaki şer üçgeni ittifakını açıkça ortaya koymaktadır.

SENDİKA BÜROKRATLARI YENİ BİR İHANETE HAZIRLANIYORLAR

Bu senenin başında, korona krizini gerekçe gösteren sendikal bürokrasi, "olağanüstü günlerden geçiyoruz" diyerek, kapitalist tekellere "sosyal dayanışma" çağrılarıyla barış ilan etmişti. Bu ilanın ardından IG Metall sendikası bürokratları ile kapitalist tekeller arasında mart ayı içerisinde metal ve elektronik sektörlerinde çalışan 4 milyon emekçiyi kapsayan sıfır sözleşme imzalanmıştı. Sendika bürokratları, sektörde işten atmalara karşı bir çare olarak böyle bir anlaşmanın imzalandığı iddiasını öne sürmüşlerdi. Oysa IG Metall bürokratlarından olan Jürgen Kerner'in kısa bir süre

önce, “Metal ve elektronik sanayisinde çalışan 300.000 işçinin risk altında” olduğu yönündeki açıklamaları bu iddianın koca bir yalandan ibaret olduğunu göstermektedir.

Jürgen Kerner’in açıklamasından kısa bir süre sonra, 17 Ağustos tarihinde, IG Metall Başkanı Jörg Hofmann da *Süddeutsche Zeitung* gazetesine açıklamalarda bulundu. Sektörde yaşanan krizlere değinen Hofmann, “İşten atmalara ve işyerlerinin kapatılmasına karşı bu senenin sonunda yapılması planlanan TİS görüşmelerinde işverene dört günlük iş haftası” önereceklerini ilan etti. İş saatlerinin yüzde 20 azalması anlamına gelen bu öneride Hofmann, “Ücretlerin işçileri mağdur etmeyecek bir seviyede tutulmasını” görüşebileceklerini dile getirmektedir.

Sendika bürokratlarının bu önerisinde, kısa süreli çalışma sistemi nedeniyle zaten açlık ücretleri karşılığında çalışan işçilere yüzde 20’lik bir ücret kaybını siyene çekme telkini de vardır. Ayrıca sendika bürokratları, yıllardır işçi ve emekçiler tarafından yükseltile, “*Ücretlerin aynı kalması koşuluyla iş saatlerinin kısaltılması*” talebini, tekellerin istemleri doğrultusunda içini boşaltarak görüşme masasına taşımak istemektedirler. Her anlamıyla sermayenin hizmetine girmiş ve satın alınmış olan bu bürokratların başka türlü davranmasını beklemenin boş bir hayal olduğu açıktır. VW, BMW ve Mercedes gibi otomobil tekellerindeki farklı komisyonlarda çalışan bu bürokratlardan 30 işyeri temsilcisinin yıllık maaşlarının 6 milyon euronun üzerinde olması bile, onların neden başka türlü davranamayacaklarını açıklamaya yeter de artar.

Sendikal bürokrasinin işbirliği ve ihaneti kapitalist tekelleri daha da saldırganlaştırıyor. IG Metall Başkanı Hofmann’ın yaptığı söz konusu öneriye, devlet ve sermaye örgütleri cephesinden anında şartlı destekler gelmeye başladı. *Bild* gazetesine konuyla ilgili açıklama yapan Maliye Bakanı Olaf Scholz, “Sendikalar tarafından yapılan bu öneriyi savunulabilir ve iyi düşünülmüş bir fikir olarak kabul ediyorum” diyerek, kapitalist tekellere hizmette kusur edilmeyeceğini açıkladı. Sermaye örgütleri adına Bavyera Metal ve Elektronik Sanayisi Birliği Başkanı Bertram Brossardt ise *Handelsblatt* gazetesine yaptığı açıklamada, “bu öneriyi yalnızca, işçi ücretlerinde yapılması gereken radikal indirim şartları altında görüşebileceklerini” dile getirdi.

KİTLESEL İŞTEN ATMA SALDIRISI

Sermaye devletleri ve AB fonlarından trilyonları alan tekeller, aldıkları tüm bu desteklere rağmen işten atmalar

başta olmak üzere ağır sosyal saldırıları gündeme getiriyorlar. Özellikle otomobil ve metal sektöründe üretim yapan kapitalist tekeller ardı ardına yaptıkları açıklamalarla yüzbinlerce işçinin sokağa atılacağını ilan ediyorlar. Almanya’da Mercedes 30 bin, Volkswagen 20 bin, VW yan kuruluşu Audi 10 bin, BMW 16 bin kişiyi işten çıkarmaya hazırlanıyor. En büyük otomobil yedek parça üreticisi ZF Friedrichshagen 15 bin, Bosch ve Schaeffler ise en az 2 bin işçiyi işten çıkaracaklarını açıkladılar.

Airbus, Avrupa çapında 15 bin kişilik istihdam birimini kapatıyor. Renault 15 bin, Nissan 20 bin kişiyi işten çıkarmak istiyor. Japon otomobil üreticisi Mitsubishi, Avrupa’dan tamamen çekilmeyi düşünüyor. Bu arada Thyssen-Krupp, Duisburg’daki otomobil sanayisi için sac, yaylar ve stabilizatörler üreten fabrikalarının satışını veya kapatıldığını duyurdu. AB toplamında 820 bini Almanya’da olmak üzere yaklaşık 3,7 milyon kişi doğrudan ve dolaylı olarak otomobil sanayisinde çalışıyor. Avrupa kıtası işçileri için temel bir sektör olan otomobil ve metal işkollarında başlayan işten atma saldırıları yüzbinlerce işçiyi ağır bir sefalete mahkum edecektir.

Bu saldırıların bir sonucu olarak Avrupa’daki işsizlik oranı ortalaması yüzde 9,5’e yükselmiş bulunmaktadır. Birliğe bağlı bazı ülkelerde oran çok daha yüksektir. Yunanistan’da işsizlik yüzde 27, İspanya’da yüzde 24,4’nin üzerine, İtalya’da yüzde 17,8’e ve Fransa’da yüzde 10,1’e yükselmiştir. İşçi sınıfının mücadele örgütleri olması gereken Alman ve Fransız sendikaları ise ortak bir bildirge yayınlayarak, Angela Merkel ve Emmanuel Macron tarafından düzenlenen AB’yi kurtarma paketlerinin arkasında durduklarını ilan ediyorlar.

İŞÇİ SINIFI GELECEĞİ İÇİN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYİ YÜKSELTMEKİDİR!

Kapitalist sistemi saran krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetebilmek için sermaye, devlet ve sendika bürokratlarından oluşan şer üçgeni tam bir uyum içerisinde çalışıyor. Bin bir yalan dolanla, işsizlik sopası tehdidiyle emekçiler geleceklerini yok edecek olan saldırılar karşısında itaat etmeye zorlanıyorlar.

Sermayenin sahip olduğu her şeyi kendi elleriyle yaratan işçi sınıfı, yarattığı gücü bu aşağılık sınıfın elinden zorla koparıp alabilecek biricik sınıftır. İşçi sınıfı ve emekçiler bunun bilinciyle hareket etmeli, hiçbir biçimde nedeni olmadıkları kapitalist krizin yükünü taşımayı reddederek, militan mücadele yolunu seçmelidirler. Aksi takdirde bugün sahip oldukları her şeyi kaybetmekle yüz yüze kalacaklardır.

LSG işçileri buluştu

2013 yılından bu yana sürekli kötüleşen iş ve ücret durumlarına karşı tepkilerini ortaya koyan, son olarak da işyerlerinin satışı ve yeni hak gasplarıyla karşılaşan LSG işçileri, mücadele ve örgütlenme çabalarını 20 Ağustos Perşembe günü Kesterbach’ta yaptıkları bir etkinlikle sürdürdüler. Açık alandaki bir parkta yapılan etkinliğe 100’ü aşkın kişi katıldı. İşçilerin yanı sıra, çeşitli politik gruplar ile kişiler de etkinliğe katılarak dayanışmada bulundular.

Etkinlik, LSG’den öncü bir işçinin yaptığı kısa açılış konuşmasının ardından, MLPD’den genç bir işçinin müzik dinletisiyle devam etti. Ardından, RJ (Revolutionäre Jugend) tarafından hazırlanan sinevizyon izlendi. LSG’de yaşanan saldırılar ile işçilerin baştan bu yana ortaya koydukları mücadeleyi başarılı bir şekilde sunan sinevizyon büyük bir ilgiyle izlendi. İşçilerin çeşitli tarihlerde gerçekleştirdikleri eylem ve etkinliklerden kareler ilgiyi arttırırken, intihar ederek yaşamına son veren LSG işçisi Juan Ballesterio’nun bulunduğu kareler duygusal anlar yaşattı. Sinevizyonda, 1973 yılında Köln Ford’da Türkiyeli işçilerin öncülük ettiği illegal greve de yer verilmişti. Bu grev kazanımla sonuçlanmasa bile, militanlığı ve göçmen işçilerin inisiyatifleriyle öne çıkmaları gibi olumlu yanlarıyla, işçi sınıfı tarihinde öğretici bir örnek olarak yer almıştır.

RJ’li gençlerin, mücadele eden LSG işçileriyle dayanışmak amacıyla, yoğun bir emeğin ürünü olarak hazırladıkları sinevizyon işçiler tarafından beğeni ve sempatiyle karşılandı ve oldukça öğretici bulundu. Sinevizyonun ardından J. Ballesterio’nun anısına 1 dakikalık saygı duruşu yapıldı.

Daha sonra konuşmalara geçildi. Bu bölümde MLPD, Bir-Kar ve RJ tarafından konuşmalar gerçekleştirildi. MLPD temsilcisi, hakim sınıfların krizin yükünü işçi sınıfına yıkmaya çalıştığını belirterek, buna karşı sınıf mücadelesinin yükseltilmesi gerektiğine değinerek, LSG işçilerinin mücadelesinin her zaman yanında olduklarını vurguladı.

RJ temsilcisi ise yaptığı kısa konuşmada, sinevizyonu hazırlarken, yaşananlardan ve LSG işçilerinin ortaya koydukları çabalardan çok şey öğrendiklerini, gençlik olarak bundan büyük bir heyecan duyduklarını belirtti. Özellikle Lufthansa şefi Karsten Spohr’un ayda yaklaşık 400 bin euroluk kazancının kendilerini çok şaşırttığını ve kapita-

lizmin bundan dolayı da bir sömürü ve eşitsizlik düzeni olduğunu ifade etti.

Bir-Kar temsilcisi ise, LSG işçilerinin ortaya koydukları çabaların önemli olduğunu, gösterilen çabaların hiçbir zaman boşa gitmeyeceğini, her yapılan eylem ve etkinlikte daha fazla işçinin bir araya gelmesinin bunun kanıtı olduğunu ve bu çabanın kesintisiz bir şekilde sürdürülmesi gerektiğini vurguladı. Çok çeşitli kesimlerden insanların dayanışmak amacıyla bugün burada bulunmasının anlamlı olduğunu, bunun da işçi sınıfının birleştirici ve sürükleyici özelliğinden kaynaklandığını belirterek, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da LSG işçilerinin yanında olmaya devam edeceklerini söyleyerek bitirdi konuşmasını.

Sendika bürokrasisinin dışında, tabanda mücadeleciler işçileri bir araya getirmek amacıyla, daha çok Die Linke ve DKP gibi yapıların ön ayak olduğu, sınıfın içindeki çeşitli oluşumları temsilen orada olan iki kişi de konuşma yaparak, mücadele eden işçilerle her zaman dayanışma içerisinde olacaklarını ifade ettiler. KPD/Wiederaufbau da etkinliğe katılarak destek verdi.

Konuşmaları müteakip verilen yemek arasından sonra, söz hakkı işçilere verildi. Söz alan işçiler var olan saldırıların yanı sıra verilen mücadelenin henüz patronlara geri adım attıracak düzeyde olmadığını, daha ileri ve daha radikal bir hat tutturulması gerektiği yönünde eleştirilerde bulundular.

Söz alan bir Alman işçi, burada bu kadar az Alman arkadaşın bulunmasının kendisi için utanç verici olduğunu ve bundan sonra daha fazla arkadaşını getirmek için çalışacağını söyledi.

Frankfurt havaalanında bir taşeron temizlik firmasında çalışan ve yakın zamanda işten atılan bir grup temizlik işçisi de etkinliğe katılarak konuşma yaptılar. İşçiler, sendikanın kendilerine sahip çıkmadığını, en az 15 yıllık emeklerinin hiçe sayıldığını ve mahkemede haklarını aramaya çalıştıklarını belirterek, dayanışmanın önemine vurgu yaptılar.

Bir-Kar’ın, “Krizin ve pandeminin faturası kapitalistlere!” başlıklı broşürünün de dağıtıldığı etkinlik müzik dinletisiyle sona erdi. Toplamında dolu bir içerik ve başarı ile gerçekleştirilen etkinlik, LSG işçilerinin mücadelesinde yeni bir motivasyon sağladı.

KIZIL BAYRAK / FRANKFURT

Bielefeld Rise Up deneyimi üzerine...

“Örgütlenelim, sorunların kaynağına yönelelim!”

Almanya’da Black Lives Matter eylemlerinin durulmaya başladığı günlerde, ırkçılığa ve polis şiddetine karşı Revolutionärer Jugendbund’un inisiyatifiyle Bielefeld ve Bochum kentlerinde görece kitlesel eylemler örgütlendi. Bielefeld’de aynı zamanda özgün bir örnek olarak Rise Up ismiyle yerel bir mücadele platformu oluştu. Başından beri hareketin içerisinde yer alan bir RJ’li, bu deneyimle ilgili sorularımızı cevapladı.

- Almanya’da ırkçılığa karşı hareketin içerisinde gençlik önemli bir yer tuttu. Şu anda eylemler durulmuş gözüküyor. Fakat bir iki kentte Revolutionärer Jugendbund’un öncülüğünde eylemler sürdürülüyor. Şu an hareketin seyri nedir, süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?

George Floyd 25 Mayıs’ta polis tarafından öldürüldükten sonra, ABD’deki ayaklanmalar Almanya’daki kitleleri de harekete geçirmişti. Belki de Alman tarihinde ilk kez doğrudan ırkçılık sorununa karşı bu kadar insan protestolara katılmıştı. Protestolara katılan on binlerce insanın büyük çoğunluğu gençlerden oluşmaktaydı. Kısa bir süre için de olsa, Fridays For Future öğrenci hareketine benzer bir gelişme ortaya çıktı. Yani küçük ve fazla tanınmamış bir örgütün veya bir bireyin sosyal medyada paylaştığı çağrısıyla binlerce genç, “Black Lives Matter” (Siyahi hayatlar değerlidir) şiarı altında sokaklara dökülebiliyordu. Bu nedendir ki Revolutionärer Jugendbund olarak Bielefeld’de 6 Haziran’da düzenlediğimiz yürüyüşte 100 kişi beklediğimiz halde, 2.000 katılımcıyla karşılaştık. Yürüyüş büyük bir başarıyla sonuçlandı. Hem bizi hem de kitleyi heyecanlandırdı. Bir hafta sonra, 13 Haziran’da organize ettiğimiz protestoya, bildirilen fırtınaya rağmen yine 1.000 kişi katıldı. Bochum kentinde de RJ’nin 27 Haziran’daki ırkçılık ve polis şiddeti karşıtı protestosuna 500 kişi katıldı. Sonra eylemler Almanya’da gerçekten duruldu. Aniden harekete gecen büyük gençlik kitleleri yoktu artık. Fakat kitleselliğin geçici olduğunu zaten önceden tahmin etmiştik. Bundan dolayı da mevcut potansiyeli zamanında en iyi şekilde değerlendirmeye çalıştık.

- Hareketin gidişatında özgün bir ör-

nek Bielefeld’de ortaya çıktı. RJ’nin de öncülüğünde Rise Up adıyla yeni bir örgütlenme oluşturuldu. Bu örgütlenmeden bahsedebilir misiniz? Bu örgütlenme salt ırkçılık karşıtı bir platform mu? Rise Up ırkçılık karşıtlığı dışında başka hangi konular üzerine yoğunlaşıyor, bu konularda ne gibi ilkelere sahip?

Bielefeld’de 2000 kişilik protestomuzu değerlendirdiğimizde, genç kitlenin enerjisinin kaybolmadan kalıcılaştırılması gerektiğini düşünüyorduk. Bu ancak gençleri örgütleyerek ve kolektif mücadelenin aktif bir parçası haline getirerek mümkündü. Gelecek eylemleri artık sadece RJ’yle değil, daha geniş bir yapıyla örgütlemek gerekiyordu. Bunun için açık meclisler düzenlendi ve birkaç haftalık ön çalışma yürütüldü. Nihayet Rise Up’ı kurduk.

Rise Up somut bir olayın ardından geliştiği için ırkçılığa karşı mücadeleye ayrı bir önem verdi. Fakat ırkçılık sorununu sisteme bağlı gördüğü ve bu sorunu kökten çözmek istediği için ilkelerinde “İnsanların nefes alabildiği ve gerçekten eşit olduğu bir toplum için mücadele ediyoruz.” diye yazdı. Bu ne anlama geliyor? Sistemi ayakta tutan, insanları eşitsiz yapan ve onlara nefes aldırılmayan her sorunun ortadan kaldırılması gerekiyor.

Buna göre de ırkçılığa ve faşizme, yani sıra iklim değişimine, sömürüye, kadının ezilmişliğine ve savaşa karşı da mücadele edecektir.

- Avrupa ve özellikle Almanya’da gençlik iklim eylemleri ile öne çıkmıştı. Bu sürecin Yeşiller ve kimi reformist sol çevrelere yaradığı görülüyordu. ırkçılık karşıtı eylemleri bu açıdan nasıl değerlendiriyorsunuz. Bu iki süreç arasında bir fark var mı? Rise Up içerisindeki gençliğin politik eğilimleri neler?

Aralarındaki temel fark, burjuva partilerin ve çevrelerin harekete fazla yanaşamaması, daha doğrusu yanaşmak istememesiydi. “İlimli sol” diye geçinen Yeşiller de dahil burjuva partiler Black Lives Matter hareketinde güç olmak için çabalamadılar. Birinci nedeni tabii ki Yeşillerin başlıca beyazlardan ve yabancı kökenli olmayanlardan oluşmasıdır. Böyle bir harekette bu özelliklerle güç olmak neredeyse imkansızdır, zira hareketin bileşenleri beyaz bir örgütün vesayetini veya öne geçme hedefini küstahlık olarak görürler. İkinci nedeni ise Almanya’daki Black Lives Matter eylemlerinin ABD’deki şiddete dayalı ayaklanmalardan etkilenebilmesi ve onlarla dayanışmada bulunmasıdır. ABD’deki ayaklanmaları

sahiplenen kitlelere odaklanmak söz konusu partilerin savundukları burjuva düzenine aykırıdır. Elbette gelişmeleri tamamen görmezden gelemediler ve ırkçılığa karşı mücadeleyi sözde desteklediler, ama hiçbir zaman öğrencilerin iklim hareketinde olduğu gibi sistematik bir politika yürütmediler. Bazı yerlerde genç Yeşillerin inisiyatif kullanarak miting düzenlemesi istisnaydı.

Ne yazık ki küçük burjuva yaklaşımları ve ırkçılık sorununu sistem sorunundan ayıran teoriler yine de harekete katılmış birçok insanda hakimdir. Onların savundukları, düzenin de işine gelen teoriler olabiliyor. Örneğin ırkçılığı bireysel bir mesele olarak ele alıyorlar. Sorunun kaynağı olarak beyaz insanların “ayrıcılıkları” sunuluyor. Demek ki beyaz bireyler, ırkçılığın toplumda kendilerine sunduğu avantajlardan faydalandığı için, objektif olarak ırkçılığı günbegün yaratıyor ve çoğaltıyorlarmış. Aynı teorileri kadın-erkek ilişkisi ve cinsel tercihler konularında da vurguluyorlar. Çözüm ise kendisini sorgulamak, ayrıcalıklarının bilincine varmak ve ayrıcalıklarını aşmakmış. Yaşadığımız kapitalist sistemde sınıf ilişkilerini hiçe sayan bu yaklaşımlar üzerinden, siyah bir işçi beyaz bir işçi arkadaşından ayırtılarak, mesela Obama gibi egemen

sınıfın bir temsilcisiyle aynı cepheye koymaktadır.

Başka bir fenomen “Migrantifa” örgütlenmesidir. Migrantifa, içinde sadece göçmen kökenlilerin yer aldığı bir anti-faşist mücadele platformudur. Antifa hareketindeki yerli solcuların baskınlığından kurtulmak için göçmenlerin yaratmış oldukları bağımsız bir örgütlenmedir. Ortak ilkeleri olmayan değişik Migrantifa grupları çoğunlukla anti-kapitalist olsa da nesnel tutumlarıyla yerli ve yabancı gençleri ortak mücadeleden alıkoyuyorlar. Rise Up, tam tersine ortak mücadeleyi teşvik ediyor.

- Önemizdeki döneme ilişkin mücadele ve eğitim programınızdan bahsedebilir misiniz?

Eğitim programı, şu an yerel seçimler gündemde olduğu için, seçimler ve parlamentarizm konusuyla başlayacak. Partilere göz atıp seçimlerle nereye kadar varılabildiği tartışılacak. İkinci konu ırkçılığın tarihi olacak. Bu konuda kapitalizmin nasıl kolonyalizmle beraber geliştiği de işlenecek. Kolonyalizm evresinde ırkçılığın egemen sınıflar için nasıl bir ihtiyaç olduğu açıklanacak.

Ayrıca yakında Bielefeld'deki okulların öğrenci temsilcileriyle bir toplantı düzenlemeyi planlıyoruz. Okullar arası bir koordinasyonla daha büyük ve örgütlü bir hareket yaratabiliriz. Eğer hedefimizi hayata geçirebilirsek, eylemlerimizi böylece yüzlerce öğrenciyle güçlendirebiliriz.

- Sözde “demokrat” Avrupa’da da kapitalist sistemin gençliğe bir gelecek sunmadığı görülüyor. Bu konuda Rise Up’ın ve katılımcı gençlerin düşünceleri neler? Gençliğe bu konuda söylemek istedikleriniz var mı?

Rise Up’ın yakın çevresi ve eylemlerine katılan insanlar doğal olarak sorunların sistem içinde çözülmediğini henüz içselleştirmiş durumda değiller. Çoğu, seçimlerle ve bireysel ilerlemelerle toplumu değiştirebileceğini inanıyor. Bu tür yaklaşımlar az çok Rise Up’da da var hala. Gene de büyük toplumsal sorunların sistemden kaynaklandığını kavrayabiliyorlar. Aynı zamanda seçimler gibi olaylardan bağımsız, asıl değişim için sokaklardaki hareketin belirleyici olduğunu biliyorlar. Böyle olunca da Rise Up’daki gençler yürüyüşlerdeki konuşmalarında, “Siyasetçilerden sorunu çözmelerini beklemeyeceğiz. Ancak biz bir güç olursak bir şeyler değişebilir” vurgusunu yapabiliyorlar. RJ’li gençler olarak tam da bu bilinci geliştirmeye çalışıyoruz. Bu yüzden de gençlere çağırımız her zaman “Örgütlenelim, sorunların kaynağına yönelelim” olacaktır.

Dünyada pandemi süreci

H. Armoni

Covid-19 salgınının dünya genelinde tekrardan hızla yayılmaya başladığı görülüyor. Özellikle ABD ve Avrupa ülkelerinde hasta sayılarında ciddi bir artış var, ölümler ilk zamanlarda ki kadar yüksek değil ama grafik çizgisinde eğri yavaş da olsa yukarıya doğru tırmanıyor. Meksika, Hindistan, Güney Kore gibi başka ülkelerden de benzer haberler geliyor. Türkiye’de ise tablo günden güne vahimleşiyor.

“Normalleşme” adımları kapsamında yaz aylarında her alan gevşetildi, insanlarda rehabet yaygınlaştı. Hem kapitalist devletler tarafından önlem alma ve hazırlık yapma konusunda ciddi adımlar atılmadı hem de salgın hastalık bilincinin yeterince oturtulamaması sebebiyle maske, sosyal mesafe gibi kurallara uyum konusunda ilk zamanlardaki duyarlılık azaldı. Kapitalistlerin çıkarlarına öncelik verilerek sağlık ikinci plana atıldı. Pandemiye karşı önlem almada başarısız olan devletler, bu başarısızlıklarını sürdürecekleri yönünde işaretler veriyorlar.

Kuzey yarımküre ülkelerinde yazın bitimiyle birlikte mevsimsel hastalıkların pandemiye daha da vahim bir noktaya getirebileceği tartışılıyor. Tekrardan sağlık sistemlerinin kilitlenebileceği, yeni faciaların yaşanabileceği konusunda uyarılar yapılıyor. Hal böyleyken yeni eğitim-öğretim yılında okulların açılmasına dönük hazırlıklar yapılıyor. Okulların açılma tarihi, nasıl olacağı, alınacak önlemler ülkeden ülkeye değişiyor ancak salgın riski yaygınlaştığında atılacak adımlara dair belirsizlik de devam ediyor. Salgının engellenmesi konusunda alınan önlemler göstermelik sınırlarda kaldığı takdirde yeniden ağır sonuçlar yaşanması kaçınılmaz olacak.

Dünya haritasını göz önüne getirerek bazı ülkelerin durumlarına bakmakta fayda var. Her ne kadar Covid-19 Çin’de ortaya çıkmış, oradan dünyaya yayılmış olsa da, salgının ülkelere verdiği zarar açısından Amerika ve Avrupa kıtaları öne çıkıyor. Dünyada toplam vaka sayısı 24 milyonu aştı. Ölenlerin sayısı ise 800 binin üzerinde. Ölen ve hastalanan kişi sayısında ABD başı çekiyor, hemen ardından Brezilya takip ediyor. Açıklanan resmi rakamlara göre ölümlerin en çok

yaşandığı ülkeler şöyle sıralanıyor: ABD 180 binin, Brezilya 115 binin, Meksika 60 binin, Hindistan 58 binin, İngiltere 41 binin, İtalya 35 binin, Fransa ise 30 binin, İspanya 28 binin, Peru 27 binin, İran 20 binin, Rusya 16 binin üzerinde. Koronavirüs tanılarında ise 6 milyona yakın sayı ile ABD yine başı çekiyor, onu Brezilya, Hindistan ve Rusya takip ediyor. Salgın Çin’de başlamasına rağmen Çin’de ölüm sayısı 4.634, vaka sayısı ise 85 bine yakın.*

BU SAYILAR NEYİ İFADE EDİYOR?

Toplum sağlığı açısından salgın hastalıkların yönetilmesi konusunda kapitalist devletlerin genelde başarısız olduğu ama özellikle gelişmiş kapitalist devletlerde durumun daha da içler acısı olduğunu görüyoruz. Ayrıca önceki yüzyıllarda insanlığın yaşadığı salgınlar ile günümüzdeki salgın sürecinde ulaşılan teknolojik gelişmişlik ve tıbbi bilgi düzeyi karşılaştırılınca utanç verici bir tablo ortaya çıkıyor. Çin öbür devletlere nispeten daha iyi durumda, devasa nüfusuna oranlarsak bu durum daha da belirginleşiyor. Ancak her bir ülke toplum sağlığına değil siyasal ve ekonomik çıkarlarına öncelik verdi.

Virüsler de diğer canlılar gibi kendi varlığını idame ettirme savaşı veriyor. Virüslerin hastalık yapması doğası gereğidir ancak salgının hastalık ve pandemi boyutuna gelmesi tamamen yaşam koşullarına bağlıdır. Günümüz yaşam alışkanlıklarını belirleyen ise kapitalist düzendir. Salgın hastalığın engellenmesi yönünde gerçek politikaların hayata geçirilmesine engel olan da bu düzendir.

Geçen yüzyılda Sovyetler Birliği’nin varlığı ve sert toplumsal mücadeleler sonucunda ‘sosyal devlet’ uygulamaları

en azından gelişmiş kapitalist ülkelerde vardı. Bunlar kazanılmış hak sayılıyordu. Ancak Sovyetlerin dağılması ile birlikte kapitalizmin peçesi yırtılmış, vahşi yüzü bir kez daha kendini göstermiştir. Karşı saldırının adı ‘neoliberal politika’ idi ve insafsızca hayata geçirildi. Sağlık ve eğitim hizmetinde yaşanan dönüşümler sonucunda temel insan haklarının gaspı inanılmaz boyutlara ulaştı. Pandemi sürecinin gösterdiği vahim durum bu oldu. Dünyanın en zengin ülkeleri sağlık sistemleri konusunda hem donanım eksikliği açısından hem de insani olarak iflas bayraklarını çektiler.

“Normalleşme” adımları sonrasında tekrardan yükselişe geçen salgın hastalık önemizdeki haftalarda yeniden zor zamanlar yaşatacak. Salgının faturasını en ağır şekilde ödeyen işçi ve emekçi sınıflar inisiyatifi eline alıp harekete geçmezse yazık ki, ödenecek bedeller daha da ağırlaşacak. Salgının seyri, hastanelerin durumu konusunda doğru bilgiye ulaşımı türlü yöntemlerle manipüle eden kapitalist devletler pandemi sürecini iyi yönetiyormuş gibi bir görüntü çizme derdindeler. Oysa testler yaygın yapılmıyor, işyerlerinde işçiler hastalandığında dahi çalışanlara ücretli izinler verilmiyor. Ne olursa olsun sömürü çarkını döndürme hırsıyla hareket eden kapitalistlerden çözüm beklemek abes olur. Toplum sağlığını, eğitim hakkını, insanca yaşam koşullarını ancak işçi ve emekçilerin sosyalist mücadelesi sağlayabilir. Kapitalizm yıkılıp bilimsel alternatifi olan sosyalizm dünyada inşa edilene kadar bu sistem insan soyunun başına yeni belalar açmaya devam edecektir.

*CNN Türk Covid-19 verileri, 25 Ağustos 2020.

İtalya'da kürtaj düzenlemesi

İtalya'da Sağlık Bakanı 8 Ağustos'da kadınların kürtaj hakkına erişimini kolaylaştıracak yeni düzenlemeyi duyurdu. Düzenlemeye aşırı sağcılar ve Katolik Kilisesi karşı çıkıyor.

İTALYA'DA KÜRTAJ HAKKI

İtalya'da kürtaj 1978 yılında "194 yasası" adlı bir yasa ile kadınlar tarafından kazanıldı. Kürtaj hakkı için mücadelede 1970'ler boyunca Komünist Parti'ye yakınlığı ile bilinen İtalyan Kadınların Birliği ile çeşitli çevrelerce desteklenen Kadınların Özgürlük Hareketi ve Kadın İsyanı gibi örgütlenmeler aktif olarak rol oynadılar.

Yasada hamileliğin 90. gününe kadar isteğe bağlı kürtaj hakkı tanınırken 90 günün sonrasında kürtaj hakkı fetüsün ve annenin sağlığının tehlikede olduğu durumlarla sınırlandırılıyor. Yasada, doktorlar ve sağlık emekçilerine "vicdani olarak kürtaj yapmayı reddetme" hakkı da tanınıyor.

KÜRTAJ HAKKI VAR ANCAK ERİŞİM ÇOK ZOR

Kürtaj karşıtı hareket yıllar içerisinde yasayı hedef alan söylemlerini sürdürdü. 1981 yılında biri Radikal Parti diğeri ise Katolik Kilisesi tarafından iki referandum yapıldı. Her iki referandum da başarısızlıkla sonuçlandı. Kürtaj yasasının yürürlüğe girdiği dönem Papa VI. Paul kürtaj yapan doktorları "büyük bir günah işlemekle" suçladı. 10 Ocak 2018'de ise Papa Francis kürtajı "kiralık katil tutmak" olarak tanımladı.

Katolik Kilisesi'nin doktorlar üzerinde kurduğu baskı anlatan bu sözler kadınların kürtaj hakkına erişimini sınırlandırmada önemli bir rol oynadı. Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre, kendisini "vicdani redçi" olarak tanımlayan doktorların oranı 2005 yılında yüzde 59 iken 2017 yılında yüzde 68,4'e yükseldi. Ülkenin bazı bölgelerinde kürtaja erişim zorlaştı.

İtalya'nın güneyinde bu oran yüzde 80-90'lara ulaştı. Bağımsız İtalyan Jinekologlar Derneği Başkanı, sağlık emekçilerinin siyasilere ve Katolik Kilisesinden etkilendiğini söylüyor. Kadınlar "vicdani red" nedeniyle ülkeyi bir baştan bir başa geçmek zorunda kalabiliyorlar.

194 yasası zaman içerisinde revize edildi. 2009 yılında "farmakolojik kürtaj", yani kürtaj ilacının kullanımı yasalaştı. Söz konusu ilacı gebeliğin 7 haftası içinde alabilen kadınların üç gün hastanede kalmaları gerekiyordu.

YENİ DÜZENLEME KÜRTAJ HAKKINA ERİŞİMİ KOLAYLAŞTIRIYOR

Kürtaj hakkına erişim bu denli zorken, pandemi koşulları bu süreci daha da zorlaştırdı. Hastanelerin "Covid-19 hastanesi" ilan edilmesi ve vaka sayılarından kaynaklı çoğu hastanenin kürtaj operasyonlarını iptal ettiği için kürtaj hakkına erişim daha da kısıtlandı.

Ancak 8 Ağustos'da Sağlık Bakanı attığı tweet ile ilaç alım yoluyla kürtaja erişimin önündeki engelleri kaldıracak bir düzenlemeyi duyurdu. Yeni uygulama ile, gebeliğin sonlandırılması işleminin bilimsel kanıtlar üzerine, gününbirlik hastanede yapılabileceğini ve bu işlemin gebeliğin 9. haftasına kadar uygulanabileceğini paylaştı. Böylece kadınlar yarım saatlik bir gözlem eşliğinde ilacı alabilecekler, 48 saat sonra bir sonraki dozu alabilecekler.

İlaç alımı ile kürtaj için önceki düzenlemede var olan 7 haftalık sürenin 9 haftaya çıkarılması ve 3 gün hastanede yatma şartının kaldırılması, kürtaj hakkına erişimi kolaylaştıracak. Ancak doktorlara tanınan "vicdani red", bu hakkı sınırlandırmaya devam edecek. Muhafazakarlar ve Katolik Kilisesi yeni düzenlemeye karşı da itirazlarını sürdürüyorlar.

Z. KAYA

İki kare ve "gelmekte olan"

İki kare yan yana gelince dikdörtgen olur.

Oysa "bu bir döngü", Karanlıkları döndüren, ışıkları söndüren bir olgu.

Olguları vaka diye adlandırmaya başlayalı,

Kelime dağarcığımız genişliyor, Virüs, salgın, entübe...

Sayılar artıyor, insanlığımız azalıyor, Sayısız göçe tanıklık ettik, taşı taşla vurduk,

Çakan kıvılcımlardan ateş yaptık, Şimdi bu iki karede karşımıza çıkan, Bu bir ayıp,

Doğruları tersyüz eden, felsefeyi amacından uzaklaştıran, işçileri silahsızlandıran...

Bir kamyon ve göç edemeyenler, Onları sulayan resmi görevliler.

Her şey yerli yerinde(!)

Ne kadar "merhametli" onları sulayan,

Ne kadar "merhametsiz" onları susuz bırakanın köhnemiş duvarlarını koruyan...

Her şey yerli yerinde(!)

Ne kadar çaresiz bir kamyonun arkasında giden,

Ne kadar güçlü kamyonun arkasında gidenlerin düzenini var eden...

Sınırları, koruyucuları, havlayan köpekleri, dikenli telleri,

Yıkılacak bu köhnemiş düzenleri,

Yıkılacak bu köhnemiş düzenleri,

Çürüyen ahlakları, çürüten bakışları...

Baharı yeşerten bakışları bir annenin gözlerinden alıp

Okla fırlatmasına sebep,

Hem çaresiz, hem üzgün, hem bıkkın,

Hem sorumlu, hem suçlu, hem suçsuz...

Neyin uzmanı, kimin çavuşu?

Yıkılacak bir köhnemiş düzenin, çürüyen ahlakının

Hem çavuşu hem uzmanı...

Hiçbir şey yerli yerinde değil işte,

Yıkılacak bu köhnemiş düzen...

G. UMUT

Brezilya'da yasal kürtaj hakkı için eylem

Brezilya'da kadın örgütleri 24 Ağustos Pazartesi günü Rio de Janeiro kentinde yasal kürtaj hakkı için eylem düzenlediler. Kadın, Aile ve İnsan Hakları Bakanı Damares Alves'in istifasını isteyen eylemciler "Dameres dışarı" şiarlarının bulunduğu dövizler taşıdı.

10 YAŞINDAKİ ÇOCUĞA KÜRTAJ TARTIŞMASI

Brezilya'da bir savcının altı yaşından bu yana amcası tarafından tecavüze uğrayan ve tecavüz sonucu hamile kalan 10 yaşındaki bir çocuğun kürtaj olmasına izin vermesi tartışmalara neden oldu.

Koyu bir evanjelik* olan gerici aile bakanı Damares Alves, sosyal medya

üzerinden yaptığı paylaşımında 10 yaşında tecavüz sonucu hamile kalan bu çocuğun kürtaj yapılabilmesi için mahkemenin verdiği kararı üzüntüyle karşıladığını duyurmuştu. Brezilya Devlet Başkanı faşist Bolsonaro'nun taraftarları ve gerici evanjelik siyasetçiler de çocuğun kürtajını engelleme için hem mahkeme hem de kızın ailesi üzerinde baskı kurmaya çalıştılar.

Tartışma, eyalet başkenti Vitoria'daki bir kamu hastanesinde çalışan doktorların, mahkemenin kararına karşın 14 Ağustos'ta kürtaj yapmayı reddetmeleriyle daha da büyüdü.

Kürtaj karşıtı olan evanjelikler kürtajı dava yoluyla engellemeye çalıştı, sokak-

lara çıkarak kürtaj karşıtı gösteriler düzenlediler.

Faşist bir aktivistin çocuğun ismini ve kürtaj olacağı hastaneyi sosyal medyada duyurması üzerine, hastane önünde toplanan faşist dinci gruplar kürtaj için 1.500 km uzaktaki Recife kentindeki hastaneye polis eşliğinde getirilen çocuğa "katil" diye bağırıyorlar, hastaneye girmeyi denediler.

Brezilya'da kürtaj sadece annenin hayatı tehlikedeyse yasal. Kadın örgütleri uzun yıllardır yasal kürtaj hakkı için mücadele ediyorlar.

* Evanjelizm, Amerika'daki Hristiyan toplumunun en tutucu ve radikal dinci kanadıdır.

Gelecek ellerimizde, özgürlük sosyalizmde!

Salgın süreci boyunca mevcut toplumsal düzende çok yönlü krizler yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Kapitalizmin toplumsal, siyasal ve ekonomik olarak çöküş yaşadığı gerçeği orta yerde durmaktadır. Emperyalist metropollerde, dünyanın en zengin ülkelerinde sağlık sistemlerinin nasıl iflas ettiğini izledik haber kanallarından. Salgına yakalananlar sokak ortasında boğularak yaşamlarını yitirdi, yaşlı bakım evlerinde binlerce yaşlı ölüme terk edildi. ABD Fransa'nın, Fransa ve Almanya İtalya'nın maskelerine el koydu. Hastanelerde yeterli miktarda tıbbi bakım araçlarının olmaması nedeniyle sağlık çalışanlarının da hayatlarını kaybettikleri bir dönemi yaşadık. 21. yy'de teknolojinin gelişmişlik düzeyi ya da tek tek ülkelerin zenginlikleri bu tür insani krizleri önleyemedi. Bunun temel sebebi de kapitalizmin işleyiş mantığıdır. Zaten salgın hastalıklarının ortaya çıkıp bu boyutlarda yaygınlaşmasının ve sonuçlarının ağır olmasının da nedeni kapitalizmdir. Zira, salgının yayılmasına doğada yaratılan tahribat, dayatılan kötü yaşam koşulları ve beslenme alışkanlıkları, sağlık gibi temel ihtiyaçların özelleştirilmesi, salgına rağmen 'kâr' önceliği güdülerek işçi ve emekçilerin zorla çalıştırılmaları vb. bir dizi neden dizilebilir. Aynı düzen devam ettiği sürece de böyle si salgın hastalıklar da bitmeyecektir.

Kapitalist devletler pandemi yönetiminde sadece sermayedarları kurtardılar. Kriz dönemlerinin fırsata çevrildiği bilinir. Pandemi sürecinde de sadece Türkiye'de son bir yılda milyoner sayısı yüzde 33 artış yaşadı. Bu tablonun gerisinde de krizin faturasının işçi ve emekçilere ödetilmesi gerçeği var. Göstermelik olarak birkaç fabrikada üretim durmuş olsa da ülke genelinde üretim hız kesmeden devam etti. Binlerce işçi işten atıldı ya da ücretsiz izinlere çıkarıldı. AKP iktidarı ücretsiz izne çıkarılma süresini uzattı, esnek ve kurlsız çalışma koşullarını daha da ağırlaştırdı. Kısa çalışma ödenekleri ile sermayedarları rahatlatmış, zaten pandemi sürecinin ilk başladığı aydan itibaren açıklanan paketler ile sermaye sınıfına çokça yardımda bulunuldu. İşsizlik fonu yağmalanmaya devam edildi, şimdi kıdem tazminatının gaspını gündeme almış bulunuyorlar. Günümüzün ağır çalışma koşulları, eğer ki mücadele edip de-

ğıştırmazsek kapitalizmin bize vaat ettiği gelecek oluyor. Yaşanan her hak gaspına bu gözle bakmakta yarar var.

Tüm bunların yanında bir de eğitim boyutu var vurgulanması gereken. Okulların tatil edilmesiyle birlikte uzaktan eğitim verildi. EBA TV'nin niteliksiz, yetersiz ve fırsat eşitsizliği de barındıran eğitim dönemi geride kaldı. Liseye ve üniversiteye giriş sınavları salgına rağmen yapıldı. YKS'ye girecek milyonlarca genç turizm sektöründen daha değersiz görüldü. Sınav sonuçları da zaten baraj altında kalan eğitim sisteminin, pandemi süreci ile birlikte yapısal sorunlarının daha da derinleştiğini göstermiş oldu.

Peki, onca yaşanan ağır sorunlara karşın tepki oluşmadı mı? Elbette bir çok ülkede artan işsizlik, yoksulluk ve iflas eden sağlık sistemlerine karşı eylemleri yapıldı. Yer yer işçilerin grevleri, sağlık çalışanlarının taleplerini dile getirdikleri eylemler de yaşandı. Kapitalist devletler, sorunun bir sistem sorunu olduğunu daha yüksek sesle dile getiren kitlelere karşı azgınca saldırdı. Türkiye'de de kadın cinayetleri üzerine geliştirilen tepkiler aynı devlet teröründen nasibini aldı. Yapılan onca eylem kendi içinde anlam taşısaya da etkili bir örgütlülük sağlanıp,

kapitalizm hedef tahtasına oturtulmadığı müddetçe öfke patlamaları bir şekilde sönümleniyor. Tarih hep bunu gösterdi. Bilinçlilik ve örgütlülük olmazsa toplumsal muhalefet ezilebiliyor ya da sandıklara sıkıştırılıyor.

Kendi geleceğimizi ancak biz kurabiliriz. Kapitalizmden beklenti içinde olmak hayal kırıklığı yaratacaktır. Bu düzende zenginliğin temel kaynağı sömürüdür. Ki tekellerin bulunduğu bir dünyada emekçilere bu zenginliğin ancak küçük bir miktar verilir. Tüm bu akıldışı üretim mantığı devam ettikçe kapitalizmin insanlığa verebileceği şey; salgın hastalıklar, savaşlar, açlık, yoksulluk, işsizlik ve aynı zamanda iklim krizi, mülteci sorunları gibi ağır sorunlar olacaktır.

Öte yandan gösteri yapma, tepki oluşturma hakkı ve örgütlenmeye karşı zaten bir baskı vardı. Şimdi de sosyal medyaya dönük müdahaleler yasalaştı. Artık en ufak bir ses dahi bastırılacak. İnsanların fikirlerini özgürce dile getirdikleri koşullar kapitalist sistemde oluşmaz. Kapitalizmde özgürlük, yalnızca tekelleşmiş sermayedarlar için vardır.

Kendi geleceğimizi ve özgürlüğümüzü kazanmanın tek yolu sosyalist bir dünyayı kurmaktır. Sosyalizmin en temel

özelliliği sömürücü bir sınıfın iktidarda olmamasıdır. Bu yüzden eğitim, sağlık gibi hizmetler kamusal, ulaşılabilir, nitelikli ve ücretsizdir. Bunu geçen yüzyılda Sovyetler toplumunda gözlemledik. Sovyetlerde sağlık hakkı, eğitim hakkı güvenceye alınmıştı. Koruyucu hekimlik söz konusuydu. Yani sadece hastalıklar tedavi edilmiyordu, daha da önemlisi hastalıkların oluşma koşulları engelleniyordu. Bunun için çevre düzenlemeleri, sağlıklı barınma ve çalışma koşulları gözetiliyordu. Gerekli eğitimler verilerek bilinçlenme düzeyi yükseltiliyordu. Sovyetler Birliği sosyalizmi inşa etme konusunda başarısız olmuş olabilirler ancak insanlık tarihinde edindikleri yer büyük bir önem arz etmektedir. Bu deneyimden öğrenilecek çok şey vardır.

Başka bir dünya mümkün iken halen kapitalizm sınırları içinde yaşamayı kabullenmek çürümeyi ve yozlaşmayı daha da derinleştirecektir. Bunun önüne geçmenin ilk yolu da örgütlenmektir. Bilinç düzeyini yükseltmektir. Devrimci Liseliler Birliği saflarında yer alıp mücadeleyi yükseltmektir. Çünkü; Gelecek ellerimizde, özgürlük sosyalizmde!

Liselilerin Sesi'nin pandemide çıkardığı 2. özel sayıdan alınmıştır.

**Ölüm orucundaki avukat
Ebru Timtik yaşamını yitirdi!**

**Ölüm oruçları
kritik evrede...**

**Talepleri
kabul
edilsin!**

